

310702 వ్ర తి ది న ము వ్ర క టి ం ప ర బ డు ను

Vol. 10.

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ జూన్ నెల 20-వ తేది బుధవారము
ఉ థి రో గ్గా రి నా మ స ం వ త్స ర ము, నిజ శ్రేష్ఠమాస శుద్ధ పక్షి లు

No. 69

నంపుటము ౧౦

నంచిక ౬౯

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

మనమయినమందు

చక్కని డబ్బీ తో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశ్రేష్ఠమాదినిగల మాయమందుగాడు. క్షయమందులవలన మోసముగలుగును. కంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగదు. అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన జేశమునందంతలను కలసివడి.

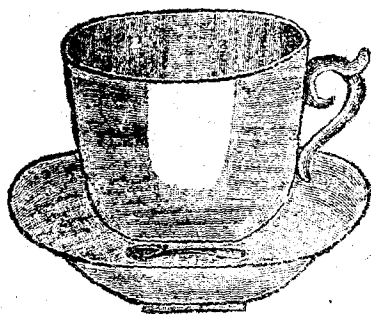
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

1842

అందము, పనితనము, నమకము

(8)

మొదలగునవి గల దుకాణమునందే కాతాయుండుటకు యెల్లరును కోరెదరు.

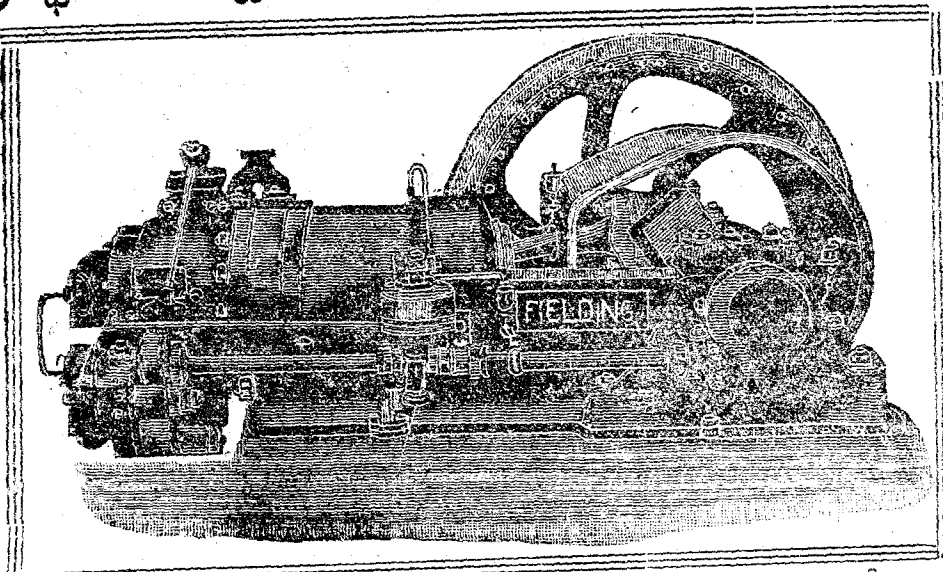

ఇంచాశ్చర్య వేదియు లేదు. ఇది మాస్యంత అనుభవ మువల్ల నే మాకు రూఢిగా తెలియచున్నది.

టీ నెట్లు, ఫ్లో బాల్, బాడ్ వేట్స్ మున్నగు పంపెములకు కావలసిన ఎట్టికము కచ్చలైనను. యితర సేవకెండి, కవరము బంగారు సామానము అమ్మకముకు తయారుగా వున్నవి.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి, కంపెనీ, నగలువర్తకులు, 28 చైనాబజారురోడ్డు మద్రాసు.

ప్రసిద్ధికెక్కిన ప్లింగు శెమిడేశల్ క్రూడాయిలు యింజనులు

యీ యింజనులు రమారమి యుద్ధమునకు పూర్వము ప్రస్తున్నప్పుడలకే అమూల్యమవును. అన్ని నయిజాలు స్టాకులో సిద్ధముగానున్నవి. యివి కొనుటవల్ల అన్ని విధములచేతను లాభమును పొందవచ్చును. మిల్లులకు కావలసిన యావత్తు సామానులుకూడా అతి సులభమయిన ధరలకు దొరకును అలశ్యముచేయక వెంటనే వ్రాయుడు.

586

సోల్ యేజెంట్లు:—డి. యల్. శాస్త్రి అందుకో,

12, తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

సుగుణమణి అద్భుతమగునవల 2 వ కూర్పు రూ. 0-8-0

పాండరికమాహాత్మ్యము

పాండరంగమాహాత్మ్యంశ్రవణము. నులభి } రూ. 0-8-0
తెలియించు వచనమున వ్రాయబడినది

చిత్రరంజనదాసు జీవితము

మనోహరముగ రచియింపబడినది } రూ. 0-8-0

నాచెటసాల అనుభవము

మహాత్మాగాంధీ శతీర్థిమానకు తెలుగు } రూ. 0-12-0

స్వప్న వాసవదత్త

శిలకమర్తి శ్రీనివాసరామమూర్తి రచి } రూ. 0-8-0
యింపబడినయొక చక్కనికాటకము

శృంగారనైషధసారము

నైషధముననుసరించినమున వ్రాయబడినది } రూ. 0-12-0
ముందుకోరువారికిమాత్రము కల 0-10-0

యశ. బి. ప్రెస్ గ్రంథములు 5 తెప్పించేయెడల రూ. 2-4-0 మాత్రము. పోస్టుచార్జీలు ప్రత్యేకము.

762 అత్తలూరి సూర్యనారాయణ, ఈమని.

గుంటూరుజిల్లా, మద్రాసు ప్రెస్ బెన్సిన్.

ఒక కన్నపు దొంగను

నమ్మవచ్చును

768

ఒక బజారు కప్పలాశమును మాత్రము నమ్మవచ్చును. విరిచివ్రాసిన ధోరణి ఒకవార్షిని కప్పలాశము నమ్మవచ్చును. అలమారాలకు, తెలుపుకు, యెరుక తెచ్చును, బ్రహ్మము మొదలగు వాటికి తగినవి. శ్యామలానుగ్రహ ధరలకు వ్రాయబడినది. అన్ని పట్టణములలోను విక్రయము జరుగెను.

VARSHNEY METAL WORKS, ALIGARH

మలయచందనము

గనేరియా, ఈను తెగకోమముకు శిశిరము

శిశిరము లేదు. పిడికారితో ధరి లేదు. ఎటువైపు తెలుపు, పచ్చి, ఆను మూడు విధముల నె క రో గ ము ను మూడు పూటలలో ముచ్చుడు. శ్రీలంకను వ్యాపకము కూడ ఇది రాజకొవధము, (1251) రక్తి 1 కి కల 2-4-0

గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం (గోదావరిజిల్లా.)

చెన్న పురి బజారుధరలు

అయ్యుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

మొదటి మై అనుభవసిద్ధమగు 600 చికిత్సలను తెలుపు సర్టిఫికేషను
ప్రతియొక్క నుండేదగినది అందరు చేయదగిన మందులు 1 కి 1-4-0
335 (2) వి. సి. 0-6-0
ఆరోగ్యదర్శనము:— వ్యాకులను రాకుండా కాపాడు
కొను మార్గములను చూపించును, తప్పుక చదువ దగినది
1 కి 0-6-0 వి.సి 0-4-0
ఆయుర్వేదచికిత్స:— ఆరోగ్య, వైద్య, కారీక, నిధాన
వస్తువులు, చికిత్స, మొదలగునవి వ్రాయబడు వైద్యపుత్రిక.
మూడిది యుచితము చందా రు 2-8-0
మై 3 ని ఏక కాలమందు కోరినవారికి 3-12-0 లకు పంపెదము,
ఆయుర్వేదగ్రంథములను, పెరిచేసి. (నెలూరు జిల్లా

అవు కృష్ణుడు	20 డిగ్రీలు	౪ 160-0-0	165-0-0
తొట్టికెమ్మడు	20 డిగ్రీలు		డిటా
సింహంమార్గ	20 డిగ్రీలు		డిటా
అవుకృష్ణుడు 16		౪ 185-0-0	140-0-0

బెజవాడ, చికింగుహముపేట ఈ రెండు ఊరులలో ప్రయాణీకులకు టీక్కెట్లునిచ్చు ఆఫీసులు మూసి వేయబడును.

బి. సి. విక్రమ్:— అను మంతు పెగ్గోగమును
మాన్యును. వెంటనే గుణము కనబడి కాథ తగ్గుతు
చుండునట్లు ప్రవించుట అగును. గతేరియ వీడతలను నరికి
జీర్ణించిన పెగ్గోగమును అందరూను తేలింద మాన్యును.
మేము, 16 ద్రామల ద్రావణము 32 ముక్కల 8 గ్రాము
వాడవలెను. మెలకు 3-0.0, గి. పి. గా ను 3-8.0
అందు బెడవాడచూ బొంబాయి ప్రేక్షకుల కంపెనీ వారి
లో బాడ అనుచుండును.

అ. నియోగికంపెని, గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

Phone : 540.

పాశ్చాత్య వేంకటాచల మంత్రికులు శ్రీ శివారాధన బ్రహ్మశాల వైచారు. (2)

(1)

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అందు కో., ఆనందమ్మద్రావయము, మదరాసు.

ఆంధ్రాసుగారి సందేశము

వలస చేరుట, నియోజకాధికారము

తెలుగు భారతాధిపత్యము ఈవేళమున నుద్భ
వని మొదలు భారతకావన వధి నమమున వేరెంచిన రాజుల
దలతో కలసి తెలుగుభాషియుల ననుష్ఠించుచున్న భాగం చ
ర్చించుచుండిరి. ఇంతకును లన్నియు నిష్పాదం చాలారకు నగుట
నిజమై త్వరలో ఆధిపత్యరాజ్యంబునకుఁగతి కార్యలక్షమున జ
తామును నమావేశమునను కొంత కాలం తెలుగు చేయబడినది.

అధిపతే రాజ్యమంత్రి కాశ్యాలయముల పక్షమున ఉ
ద్దు-వింట్లవల గావించిన గూఢాచారము శ్వేతాతి
పెట్టున లగ్నమునందున భారతరాజ్యభారపు సూచన లంక
చేర్చుచున్నది. కాశ్యస్యదేశవాసులసంఖ్య అంతరక్షమున నధి
ముగ నున్నదనియు యూరోపియమున గాని భారతీయులు గా
ని అధికారతీయగాని కాను సభలందుగాని కాశ్యస్యదేశవాసు
ల కన్న పెక్కు క్రూరముఖ్యము గలగియుండరాదనట భారత
సూచనలలో పెండుదీరి. ఇందలి భావమేమి? శ్వరాప్రతిపా
నముందు క్రానుకాలవీరపుశ్వరమున మరల సంచనముపాదమును
బోలియున్నది. శ్వదేశవాసుల క్షేమము కాశ్యముగ నుండవలె
ననెడి భాంధముల నాదయునకు ఇది కలసి క్షరముగ నున్నది.

యూరప్షియు నెట్లును దలచి భారత నెట్లును కన్యాభా
తనినీతిని బాగుపరచుకొనుటకు వైశ్యులనుటకు క్రితములమును
నవరకు చెప్పుటలేదు. నాగరిక జీవమునకు వలసినయన్ని విధ
ములందును భారతీయుడు స్వదేశవానికి అతి శీఘ్రుడని నేడు
చున్నాడని జూందును. స్వదేశవాని నేర్వకొనిన విషయముల అతి
నేపనిగాని భారతీయుని స్వ ఆత్మకలయ్యతో జేయుటయు
అప్పుడు భారతీయుడు మరయొక వనిని చూచుటయో లేక
నికొంతి పుట్టకొనుటయో తట్టినును.

కనుక ప్రస్తుత పరిస్థితులలో స్వదేశ వాడుకపై భారత
స్థూల-మనాని యూరోపీయను నెట్లగుమనాని అధికారము ఉండవల
దు. "క్రింద స్వదేశ వాణిజ్య తన కృతచరణములను తాను జూచు
కొలుపు-నిరంతర సామర్థ్యమును, విద్యా-విభజనను అలభించు-
తమను వాడుక వానవాణిజ్యోద్యమంతయు సార్వభౌమ ప్రభుత్వ
మునాది చేయించు-నుండుట యొక మనయు తలంచుచున్నాడు

జాతి ధేదము లేదు

యూరప్ దేశము నెట్లుదను కీనుకృత్యమునకు సాక్షుకృత్యము
దుర్వినియోగించు బడినను, అనుభవకాలము నివృత్తును తగ్గించి
పశువుల ప్రదర్శనము తలచుచున్నదిను, గుర్తించుచున్నదిను
ఈవిధ్యంతరమును బయింపుకాలమున్న బాతివినుమును నాణా
చినుక ప్రతికాగరకునిని నియోజకాధికారును నియమలెను
నీసిని రో దున్న నూ త్రము నా చరణ బా
ప్రైవలనియించును. నియోజకగర్హునును ఒకేవిధమును రో
గ్యులయిండవలెను, నియోజక గణపుట్టియు ఒకటియేయుండ
లెను. సంఘములను బట్టి నమృతలనినప్పటి బ్రతిమ సాక్షుక
యములను నికర్హమునుండును, యూరప్ దేశము ననుభవించుచు
వచ్చులను సమానులగు భౌతికముల కొనుగడలెను ప్రార్థించు
చున్నాడు.

తూర్పు ఆసియాలో భారతీయులు భారత దేశానికి వలస
జ్వములకు స్థాపించుట కడకాడములై వెనుకనున్నది అది
పూర్వ కట్టి దానున్నది తెలుపవలసింది. ఖిల్జులకు భారత రాజ్యా
ల కేంద్రముల నూచుట ప్రతిపాదించును. పర్షియన్ మిచ్చి
భారత రాజ్యాల కేంద్రము చేర్చి సామ్రాజ్యము తెలియగా
తూర్పు ఆసియా భారతీయులు ఉన్నదయ్యెనే వెనుకగానిం
జున్నది యందుకు తీర్మానము భాద్యముగానింపబడెను.

చలన తోను నుండు దృఢమును గట్టి పాటును నలను
 చలన వచ్చుచిహ్నమునకు ప్రతిపాదము నుండును ఈయ. వ్వి
 గ యూరొపీ యను భాష ముందు ప్రావీణ్యముండు వలెను నా
 దను ఆక్షేపణి నును భారతీయులు చలన వచ్చుటకు అర్హుల
 నులను జన్మించెదాడు. అంతిమగాక చలనమును విధానము నెం
 ప్రాప్తానాపరిచి, కన్యాజేమున సంప్రేమకరము. ఈశవ
 తరలానభిప్రది జె:నగలదు.

ప్రవీర భూములు

యూనోపియ నలకై పీఠభూమిలను ప్రశ్నేరెంచు వి
యమను గూర్చిన చారిత్రము వీరముగ ప్రకటించబడినది. ఈ
ప్రదేశమునందు భూమి విక్రమము జర్చి జానెలగును యేమిరా
ని 1945వ సంవత్సరమునందు నర్చులు ఈ తువు జేసియున్నది

అయినా ఈ వు అక్రమమైనది భారత ప్రభుత్వమును భారతీయులు
ను ఆక్షేపించిరి. కాని యాధ్యము జగము చుండినందున భాతీయు
ల వాదమును సహజవ్యక్తిగ వివేకి గుప్పావ్యముగ నుండెను

వికావనియ నందును. వికాంతి పుష్పకావే యుద్ధభటులై
ప్రత్యేకింపఁ జలెనన నూచు నిర్దళకయ్యై. యూరోపియను
లగున భాతీయ్యలకును నాజీకు ముక్కులను వీడ్చివారి
చుట్టును భృంగులుగిరితోన్ల నిలిచి బట్టిమే యుద్ధ మానులైన. అయి
నను భూమి కొనిపపుడు బిజాతివారికింటి ఇంకొక జాతివారికి
మార్పు జగిలారముచు గవ్వ నువకుంకేవారని తోచుచున్నార
అ : నుము

కానకదళిని అధికారేతర యూరోపియను కథ్యుల
తెల్లమను రాజ్యాంగభావము కేవలము యూరోపియను ప్రశస్తి
కాభ్యుద్ధి కుయోగించుకొనిరిని సామాన్యముగ నిరూపించబడి
నది. సాధారణముగ ఒక్కొక్కమూలందు కష్టము మొదలయ్యెను సక
భావతయులను తీసివేసి యూరోపియనులను యోజించు
టకు నూచనము గావించబడుచుండును. తుదకటెను భార
తీయులను తూర్పు అఫ్రికానుండి తెడల గొట్టరలననెడి ఉ
ద్యేశ్యము బహిరంగముగ నే కన్పించుచుండును. ఇంగ్లెషు దక్షి
ణాఫ్రికా తాత్కాలికముగ క్రైస్తవమహమ్మది, గత ఇరుకది
యేను మానవములతో మొత్తముమీద అయిదువేల చుంది భారతీ
యులు బాబయికి తిరుగకన్పిరి యూరోపియనుల అహం
కారము ఈభ్యుదారణచనియు వర్తకమునందలి మాంద్యమును
మనఃస్ఫురలను చిలర కారణముఅనియు నిరూపించ బడినది

ప్రత్యేక కార్యాలయములందు గాని రైల్వే ముఖ్య కార్యాలయము గాని సభ్యులకు పాటింపవలె నుగాని సభ్యులు పాటింపరాదు. 1821-వ సం॥ నాటి సామ్రాజ్యమునకును నందరికొక్కమొక తీర్మానము ననుసరించి బ్రిటిష్ పూర్వరతీయులకు సమానమగు హక్కుల కొసగ వలెనియు ఇదివరకు గడుగించుచు చుండిన బాతిభేదములను తొలగింపవలె ననియు ప్రార్థించుచున్నాను.

యద్ధికాలమున తూర్పు బ. శి. కాలా కెన్యా భారతీయులు
 బ. పిరికి వందలవలెనుండి రను నేరమునకు నుమాధాన మొస
 బడినది. ఆయాలోపణ తూర్గు ఖండింపుబడినది. భారతీయులు
 రెండువటాలనులుగ నేర్పడి రైత్ర్యులను కరతక్షింబుటకు బూన
 కొనినది. కాని శిక్షణమొందిన భారత వటాలములు రాగానేవీరి
 పొమ్మనిరి. యూరోపియను లవశనరముగ నిందులన భయ
 నట్లు చెప్పుటైన. ప్రతి భారతీయుని సువేషించిరి. కొందరు భా
 రతీయులు వైకి కా నను క్రింద న్నాయకును విచారణయై
 లేవయే కల్పబడిరి కొందరు నిరపరాధులని రుజువైనను
 శిరిక్షించింప బడిరి. తరువాత కెన్యా ప్రధాన న్నాయకు
 గర్ రాబర్టు హమ్మిల్సును మరికొందరు యూరోపియనులు
 జోన్యను కలిగియు కొనించున ఇతర భారతీయులు ప్రాణన
 రై నను దక్కట యయ్యెను.

సామ్యముగ యూహించును విలిచి నేనాధిపతుని
 ఎవ్వడును కన్పాదారక పటాలములందు అనిశ్వాసము గలి
 యుండెడివాడు. అందుచేత భారతవైభవమును కొందరకు
 శ్వాసముండకుండీకరించుటమే గలదు? ఇట్లుండేను భార
 యులు తమకక్షిగాది తాము నివాసముల నేర్పుకొని మహత్వ
 కముగ భావించుచున్న తూర్పు ఆఫ్రికా నిమిత్తము శ్రద్ధతో
 పోరాడిరి వైభవ పటాలములందు ప్రవేశించునది నను నిష్పం
 చుచున్నవను, వాని ముఠాధిగతులు ప్రతీకసామ్రాజ్యముగ
 తమ ధర్మములను నిర్వహించిరి. (అండ్రులైయు)

[illegible]

రాజమండ్రి చింతామణివారిలో

అల్లూరు శ్రీకృష్ణవిలాస సభవారు

ఈనెల 23-6-23 తేది శనివారం రా. 10

“రామదాసు” అను నాటకమును
ప్రదర్శించెదరు.

సి. యస్. ఆంధ్రాను గారు లండనునుండి యింగ్ ఇం
డియా కిట్టుల వ్రాయుచున్నారు:—

నేను భక్తుడని పేరు నరుగుదున్నది. ఈ దేశములో నామాటం
వినువారే లేకపోవుదున్నారు. (విడిచి పోయినట్లు భవనం
లలోను నూర్చు వికారముగ నున్నాడు. వివరణ నేను ఇచ్చి
తున్నందున చాల సంతోషముగ నున్నది. ఏలవనగా, భా
గవతియును ఆస్థిరాదేశవాసులకు జ్యోతిషమునకు జాగ్రత్తము
దనియు వాటియ విశేషముతో (క్రమశాసనమున జేర్చి నీ
చదువే నున్నాడనయు, భారత వృద్ధ యులకు విశేష
ము చేయ పోవుచున్నాడు. కన్యా మిషనుల ద్వారా
అధ్యక్షుడై, వేదోపన్యాసమును జేసితిని. ఆయన రాయబా
రు విషయమును నూచించినను అందుచేలేదు. శ్రీభక్తము
భవించుకొన్నది దానిని స్వీకరింపలేదు. అయినచో నున్నాం
దేయి. ఈ గాంధీ విషయ మనన్యురండియ, భారతీయులకాం
క్షను సూక్ష్మన దురుద్దేశములకు వెళ్లకట్టగట్టినది మౌనము
చాలసంతోషముగ నున్నది. వాద్దరును చాల మంచివారు.
భగవద్భక్తులు. నేను వాద్దరును సంభర్షించితిని. వారు ఈవిష
యములను బాగుగ చెరిసికోందురని నమ్ముచును.

మేము కావ్యవరహాలనను చేయుటకు సమకట్టలేదు.
ఇంతకన్న నింక మరేవిషయమును మాభావమునకు మారముగ
నుండబాలకు. మారలేకే బాధ కెంది ఆచారాట్లు పడి దుష్టబా
గకు నిష్పన్నయ్యెటగ నున్న అప్రికాదేశవాసుల కట్టి పా
తైన కర్మింతుకుకన్న చచ్చుకరే బాధ్య మని మేము ప్రయో
మున కంతకు వికేదము చేయవలయును. అప్రికా దేశీయులకు
అపాయకరముగ నొక్కపని యైనను చేయకుండ భగవంతుడు
వారించుగాక! ఇయన మాసోదగుడు. ప్రభుమన మేము ఆ
ససాభాగ్యము విషయమై అతావించవలయును గాని మావిష
యము మాత్రమే గాదు.

అధి కారణం అయిన కార్యభారమునుండి మరలించి య
 త్నించినను తొంగరి దృఢభైరవుడుతో నివ్వార్హము నున్నందున
 కాశ్యపగారిని జూడ నా కారణము గల్గినది యీతభివ్యార
 దెలుప గోరుదును. ఈ కార్యసంరంధము, మరలజేకన్న నూ
 నెక్కుగ అందకను విశ్వముజేసెను. ఇప్పుడు గలగమును
 అనుజయమునుండియే ముగియొ నిజరగు నైకమును అదర
 మును దెలియగలరు. మనజ్ఞి తో పాఠశాల అననము ను
 క ఇనుము మంచి తేక్కగుటకు కొలిమిలో కాల్యుట యెట్లగు
 రనా, అట్లే, ప్రపంచమును ఒకజాతిగ నేర్పడియుండుట
 ప్రేమయను కొలిమియననము.

నేటికి తిప్పివచ్చున కార్యభారమునకు ఎంత అలసిపో
 న్నానో చెప్పవలెను. ఇంకొకడును వచ్చి నెలయైననుగూ
 డి తరచుచున్నవని వేరి కా సోదరియగుట జూచి వచ్చుకొ
 రొకడైనను వ్యవధిలేకపోయెను. వారు నాతోను మెదురుజా
 చుండిరి కాని యిచ్చటి నావిధ్యక్రమును వాటి వివరించితి
 భారతదేశమునకు నాధర్మము పూర్తియగువరకు రావలెనని
 వారు నాకు బ్రాసించిరి.

శా.ం గ్రేసు అధ్యక్షుడు

(ಯುಂಟ್ ಇಂಪೀಯುಂ)

శ్రీమద్భగవద్గీతా ప్రథమోధ్యాయః శ్లోకములు. శ్రీ
మహావీరభద్రాచార్యుని. ఈ సంస్కృత మహాభగవద్గీతా ప్రథమోధ్యాయ
ముందును సంతకము వ్రాసినది. సామన్యముగ నీ మాలా
మహావీరభద్రాచార్యుని వ్రాసినది. కాని వ్రాసినది. ముందే పూ
ర్వమునకు. మరలించును. అట్టిక ముందు, శ్రీమద్భగవద్గీతా ప్రథమో
ధ్యాయము. మహావీరభద్రాచార్యుని వ్రాసినది. ముందును ముందే
వ్రాసినది. వ్రాసినది. ముందును ముందే వ్రాసినది. ముందును ముందే
వ్రాసినది. ముందును ముందే వ్రాసినది. ముందును ముందే వ్రాసినది.
అట్టిక ముందు, శ్రీమద్భగవద్గీతా ప్రథమోధ్యాయము. ముందును ముందే
వ్రాసినది. ముందును ముందే వ్రాసినది. ముందును ముందే వ్రాసినది.
అట్టిక ముందు, శ్రీమద్భగవద్గీతా ప్రథమోధ్యాయము. ముందును ముందే
వ్రాసినది. ముందును ముందే వ్రాసినది. ముందును ముందే వ్రాసినది.

కలహాబాదు యిండిసిందెంబు మృదాశాల
కలహాబాదులో ఈ మృదాశాల నెక్కడును కనబడదు
17 వ పేటిని లెక్కించినను వేరుములో నాయకులను బిడ్డ
యను. (అ. పేరు)

[illegible]

చెన్నరాజధాని పండిత సమాజము

చెన్నరాజధాని పండిత సమాజము తరఫున తిరువల్లిక్కేసి సమావేశమైన 15-6-23 తేది శుక్రవారమునాడు సాయంత్రము సుమారు 5-30 గంటలకు ఒక మహాసభ జరిగెను. తక్షణమే అనేక జిల్లాలనుండి అనేకులు పండితులు సభ నుండి రిచ్చి యుండిరి.

ప్రభుత్వమున ఇద్దరు విద్యార్థులు వజ్రకోశములను సుస్థిరముతో అతిమధురముగా పాడి సభ శాసించిరి. శ్రీ శాన్తాచార్యులవారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి.

మనము ఎన్ని యోగంబులను కాలముగ ప్రాస్తూర్తము నున్న కలాశాలలనున్న జేకభావలనున్న సంస్కృతము నున్న బోధించి లోకమునకు మహాసభావలను చేయించు పుటికిని మన పండితులందఱును జేసేదార్శద్వయము ముగియున్నాడు. ఇందుకు కావలయు మనయుక్త దౌర్భాగ్యము మొదటిది. మనకును మనమును మన ప్రభుత్వమునాటికి లేకుండునది. ద్వితీయము. కావున మొదటిదాని నిగ్రహింపజేయుట మనకు అసాధ్యము. ద్వితీయము మనకును. కావున అందుకై మనమేకభవించి వానిని సాధించుటయే ఈసభయొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యము అని శంకరాచార్యులుగారు చెప్పి విమించిరి. తరువాత పండితుల కష్టములను చెప్పటకు పురాణం వారానుదా వార్యులు ఈ ప్రకారము మాట్లాడిరి.

మనము పాఠశాలలలోను కలాశాలలలోను చేయుకార్యములను ముందు వివరించి ఆంధ్రకై మనము వారిలను అనభవించు ప్రతిఫలములను చెప్పెదను. ఇది అందఱికి తెలిసిన విషయము. మనము ప్రాస్తూర్తముగా పుష్టభారము మొదలు తెలుగు అరబు కన్నడము వలయాళము ఓడ్రము ఉరుదు (హిందూస్తానీ) సంస్కృతము వీటిని బోధించుచున్నాముగా. ఈ జేకభావలలోనున్న సంస్కృతములలోనున్న పాండిత్యము గలవారు మనలో అనేకులున్నారు. అనేకులకు ఇంగ్లీషు పరిచయము గూడ గలదు. మనము ఈ భావలలో పాండిత్యమును సంపాదించుటకు సుమారు 15 సంవత్సరములకు తక్కువ కాల విద్యాభ్యాసము చేసియున్నాము. ప్రభుత్వమున ప్రైవేట్ గాదు ప్రభుత్వం 5 సంవత్సరములను ధారపోసి నాము. తర్వాత సంస్కృత కావ్యనాటకములయొక్కయు. జేకభావలలో కావ్యనాటకములయొక్కయు తరువాత వ్యాకరణాది కాస్త్రములయొక్కయు పఠపాఠమై అభ్యసన 10 సం॥ మొదల ధారపోసి ఎట్టి అన్యకష్టములపడి ఎడతెగినో ఆకాయించి ఒక 15 రూపాయలలో 20 రూపాయలలో సంపాదించుటకై ఒక స్కూలులో ప్రవేశించినాము. మనలో అనేకులు శిరోమణి, విద్యావ్రాహ్మణుడీ అను మదరాసు యూనివర్సిటీ ఓడ్రుంటుంటే టైటిలు (విరుదము) నున్న పాండితులను వారు గలరు. వారిని ముందు యాలోచించిన వారిలో ననేకులు మెట్రిక్యులేషన్ తో స్కూల్ ట్రాచర్ ఇంగ్లీషువరకు చదివినవారుగను సంస్కృత, బి. యె. ఆర్స్ పరీక్షా పాత్రుల ప్రభుత్వము జదివయు కొన్ని సమయములలో వాటికంటే అత్యధికమైన పుస్తకములను చదివితో యూనివర్సిటీ పరీక్షలలో పూర్తయి మనకంటే 20-30 రూపయలకు జుండితులై ప్రాస్తూర్తము ప్రవేశించి యున్నారు.

మనస్థితి కలవాడందఱు ప్రాస్తూర్తము మన సమాజ శాస్త్రాధ్యయనస్థితి యోగింబడినది. వాడును మనవర 15-16 సంవత్సరముల చదివి బి. యె. ఎల్. టీ. లిని పరీక్షలను పాండి 100-150 రూపయలను వేతనముగా ప్రసించుచున్నాడు. వారిలో కొందఱు ప్రైవేట్ బోధించువాడు, మరికొందఱు హిస్టరీ తెక్కలు మొదలై వాటిని బోధించువాడు. మనము చేయించి ఎంతమాత్రమైనా అ. బి. యె. ఎల్. టీ. లు చేయించితిమి పోదు. మనమున్న వారలలో 25 భావలకు తక్కువకే అతిమధురము. అ. బి. యె. ఎల్. టీ. లు, 15, 16 సంవత్సరముల చదివి, దిగ్గిరించుచున్నాము. మొదటి ప్రభుత్వ ఒక స్కూలు ప్రైవేట్ విద్యార్థి కంటే ప్రభుత్వంలోను ప్రైవేట్ లోగాని తేక తెక్కలలోగాని చదివినవారలలోగా. జేకభావలలోగాని సంస్కృతములోగాని ఒక మాత్రు. తక్కువ బొందినను వాడు కలాశాలలో ప్రవేశిస్తాడు కాదుగా. అట్లుండెయ్య వాటికి మనకు వేతనములలో వాటిని మరకమునకును ఎంతభేద మున్ను డో మాడుదు. కొన్ని ప్రాస్తూర్తము మున్యుయర్ ప్రెసింక్ ప్రెవెంటివ్ బోధించు ఉపాధ్యాయులకంటె మన పండితులు, మున్నీలు తక్కువదేవునే స్వీకరించుచున్నారు. ఒక బి. యె. ఎల్. టీ. ఇచ్చుకొనుచే సుమారు 5-పండితుల వేతనములకు సమాను. అట్టి బి. యె. ఎల్. టీ. పండితుల

కంటే, పంజాబును పాశ్చాత్యములవాడ లేక, వార్తకంటే పంచనాడు (విడితులు) పనిచేయువాడ, లేక, ఒక బి. యె. ఎల్. టీ. యొక్కతలో పండితులయొక్క విడితుల ఒక్కపాతే కా, అని చెప్పించు విమించిరి. తరువాత ఒక (శిరోమణి) యూనివర్సిటీలో టైటిల్ పొందిన పండితుడు లేచి ఈ ప్రకారము చెప్పిరి:

నేను నాయుక్కు విదన సంకల్పమున విద్యాభ్యాసము నకు ప్రారంభించితిని. శివాజీవరకు (5 సంవత్సరముల కాలము) ఇంగ్లీషులో విద్యనభ్యసించితిని. తరువాత కావ్యనాటకములలో భాషాముఖిని సంస్కృతకలాశాలలో ప్రవేశించుటకు యోగ్యతాసంపాదనమునకై 7 సంవత్సరములు ప్రయత్నించుకొనితిని. తర్వాత సంస్కృత, కలాశాలలో శిరోమణి (మెట్రిక్) పరీక్షకై రెండు సంవత్సరములను ప్రైవేట్ లో పరీక్షకై రెండు సంవత్సరములను చదివితిని. ప్రభుత్వము నేను 80 రూపయల వేతనమున బొందుచున్నాను. నాతో ఇంగ్లీషులో చదువుచున్న వాస్తే హితుడుదొకడు నాకు రెండు సంవత్సరముల పూర్వముగ నే బి. యె. ఎల్. టీ. పరీక్షలో కృత్యాగ్రణ్ అగుట ప్రభుత్వము 100 రూపయలను వేతనముగా ప్రసించుచున్నాడని చెప్పి విరమించిరి. తరువాత గంగాధరపిల్లే మన కిమిగపండితు లొకరు సభాపేక్ష సర్వవించి మాటలాడిరి.

విల్లె గారు

అరభాషను ముందు తాను సుమారు 30 సంవత్సరములకు తమిళవేదితనియ్య తనకు ప్రకృతము 22 రూపయల వేతనమును తనకర్త ఇచ్చుచున్న వారనేవలు కలరియు చెప్పి విరమించిరి.

తరువాత శివమయమును గురించి అనేకులు పండితులు తమ యోగ్యతలనుగురించియు తమ వేతనములను గురించియు తామును ప్రాస్తూర్తములో తమకు గల గౌరవములను గురించియు ముచ్చటించిన తర్వాత ఈ దిగువతీర్మానము తేక గ్రహణగా ఆమోదించబడినది.

వైభవవారు విద్యాభ్యాసించుచున్న తమకు గల ప్రభుత్వము గురించి బి. యె. ఎల్. టీ. ల వేతనముల స్కేలు తమకున్న క్రిమికాలములోనే ఇప్పించుటకు ప్రార్థించిరి. తీర్మాన పట్టిక తమైనది. స్కూల్ ఫయింట్ పరీక్షలో అసిస్టెంటు ఎగ్జామినరుగ బి. యె. ఎల్. టీ. లకు పండితులనున్న నియమించుట యునన తీర్మానమున్న అంగీకృతమయెను. ప్రాస్తూర్తముగా హిస్టరీ, మ్యాథమేటిక్స్, బి. యె. ఎల్. టీ. లు, హెడ్ మాస్టర్ స్థానము వాక్రమించియు అట్లుతన పండితులను పాడ్ మాస్టర్ స్థానముల ఇప్పించుటకు మంత్రిగారిని ప్రార్థించుటయు తీర్మానముగూడ అంగీకృతమైనది. తరువాత సభ 6 1/2 గంటలకు మంకల్లో పతనతో అంతమొందెను.

సభాసమైసభిరణ. సభ్యుల మైన సామాజిక.

ఇంగ్లీషు నైకిలు అందు		
మోటారు యింపోర్టింగు		
కంపెనీ		
9, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.		
ప్రొంబూషన్ మోటారు ప్రెజిడింట్ నైకిలు మోటారు వ్యాపారము.		
మా వెన్ బ్యూక్ కే నాళు బాడలో వెన్ బ్యూక్ కే నాళు కమ్యునికేషన్ యునివేర్సిటీ కమ్యునికేషన్ యునివేర్సిటీ యొక్క నాళు తెలియజేయు.		
మా వెన్ బ్యూక్ కే నాళు బాడలో వెన్ బ్యూక్ కే నాళు 205 మి. 8.0		
"	210	4.8
" కాంపెట్టో ఓడింబి	158	4-14
" కేప్టి	252	5.3
" కెబ్బా డిల్లింగు	74	3.8
"	75	3.12
"	76	4.0
"	77	5.0
"	77 1/2 మెన్. టి.	6.8
కొలొనా తేక అప్లికేషన్ స్ట్రప్ ప్రెజిన్ మోటారు గిండా మంచది.		
గోల్డుమెటలు క్యాంపు కాటు అమెరికాది		
గోల్డు క్యాంపు కాటు		
వ్యాపారములు వ్యాపారధరకు వాయవలసింద		

దక్షిణ హైదరాబాద్

(ఒక విలేఖరి నుండి)

ఆంధ్రసాదరి సమాజము - సమాజ్యాసక సభ

అధిక శక్త్యు బహుళ ఏకాగ్ర ఆదివారమునాడు శ్రీ కృష్ణవేదరాజుల ఆంధ్ర భాషానిలయ మందిరమునందు ఆంధ్ర సాదరి సమాజము పక్షమున శ్రీల సభ సాయంత్రము నాటగ గంటలకు జరిగినది. సమాజపు కార్యదర్శినియగు అయ్యి సావిత్రి మృగాది పులికా రత్నమును, విద్యానియ సుపన్ను రాజును కాంక్షమా ద్రియును నగు శ్రీమతి మాదామయ్యగారి యలల మునుగు గురించి శ్రీమతి కద్దెకొండ వెంకటమ్మగారు, శ్రీ మతి వడింపల్లి మంగమ్మగారు, శ్రీమతి (కన్య) సత్వరతిగా గాగారు ఉపన్యసించిరి. శ్రీమతి మాదామయ్యగారు ప్రవేశ పరీక్షయందు గడతేరిరి. అగ్రమునం దవలీలగా పద్యముల నల్లు పొంపిత్వమును సంపాదించిరి. సభయందు వైర్యస్వరూపితో నిలువబడి ధారాళముగ సభ్యునియ సాయకృత్యము గలిగి యుం దిరి. ఈమె గర్భకత్తిగ నుండిన తిప్పక ప్రతివారము సభలకు వచ్చి హిలోపదేశము చేయుచుండిరి. వీరి యాకృత్య కాంతి ప్ర సాదించుటకును శ్రీమతి అయ్యి సావిత్రిమృగాది యుభ మువత మించునల్లు జేయుటకును సభ్యురాండ్రంద ర్గగ్రహణగా తీర్మానించిరి. శ్రీలంపిరు సావిత్రిమృగాది ఇంటికి వెళ్లి వారిని సమాజ్యాసించిరి.

ఆర్యసమాజము - ఉపన్యాసక సభ

౧౧ వ తేది సాయంత్రమునాడు సాయంత్రము ఆరు న్నర గంటలకు చెన్నై బహుళ ఆర్యసమాజ మందిరమున సమావేశమైన సభకు వ్యాసమూర్తులకు కేవలరావుగారు, వా క్షర విశాయకరావుగారు, రాయె బిశ్వేశ్వరరావుగారు, వి. ఎల్. ఎల్. వి. గారు, ఇతర ప్రముఖులకు వ్యాసమూర్తులను, సమాజపు సభ్యులను, సభ్యురాండ్రును విచ్చేసిరి. గురుకుల స్మారకమును బహూచించు నకు పండిత కృష్ణదేవరీ వేలూరకార్ గారు ఆర్యసమాజ ప్రచారమునకై మంగళూరు ప్రాంతమునకు వెళ్లు మైగరాజావలో కొలది కనములండి ఉపన్యసించుటకు నిశ్చయించి యున్నారు. వీరు వేదములను గురించి ఉపన్యసించుట వేదములు వైద్య ప్ర గ్రంథములనియు, అవి సృష్టాదినములు బు ధులద్యారా భవ్యధర్మజ్ఞానము గలుగజేయుటకు ఈశ్వరుని కుల ప్రసాదించబడిన వనియు, ఇతర మతములు, మత గ్రంథ ములు సృష్టాదినండి గాక ఇటీవల వెలువడిన వనియు ఆయా మతములవారే యొప్పుకొను చున్నారనియు, అన్ని మతములలో నుండు ఉత్తమమైన తత్వములు—మహమ్మదీయ మతము యొ క్కు ఒకేకృతోపాసన, క్రైస్తవమతము యొక్క మానవులభా త్యభావము, వైరము పిరియము విశ్వాసము వైదీకమతమునకు నూతనము గావనియు గంభీరముగ ఒక గంటకాలమువరకు ఉపన్యసించిరి. సమాజపు భజనతో సభ ముగించబడినది.

లావణ్య మూర్తినివలలు సంఘసభ్యులసభ

“దాక్టరు అన్నారీగారి కిట్ల పి. కుమారాచి ప్రస్తుతము మ్యూనిసిపల్ సంఘసభ్యులకు సత్కారములయొక్కతరులసభకు నిలు పురుచుంటుంటు ప్రస్తుతించెదను. ఈలోగా కాంగ్రెసుభిలా పను సంఘసభ్యులలో ప్రముఖులు సమావేశమై చర్చించుట తేర్మానుననెదనని దుదిగాంబాని (నాసిరి) (ఆ. వెను)

బ్యాడ్ మింట్ కంపెనీ

జూన్ నెల 17 వ తేది ఆదివారము సాయంత్రము నకు 4 గంటలకు వార్తెటింగరు బోర్డుయెటిమెటరీ ఫస్టు గేను సోలదాసాళకాల “రిగింగు మెమోరియల్ క్లబ్” యొక్క సభ్యులు బల్లిపల్లిలోని “బ్యాడ్ మింట్ క్లబ్” సభ్యులతో పందెమునాడిరి. మొదటి రౌండులకున్న కాల్వేటింగరులవారే గలిచిరి. (ఒక విలేఖరి.)

బర్యా ప్రభుత్వమునాడు రంగున్ యూనివర్సిటీ కాతే తీలో పూర్వమును సంబంధించిన విద్యుద శక్తి కాళి శేర్వర చిరి ఈ సంవత్సరము ముచ్చటించుట పూర్వకాళున మంత్రి యల ముగ్గి గాగారు జేకామాత్ కాల్వేటింగు విద్యా న్దులకు తేగివర మేముకలగగపూర్వము నీ విద్యావలము ఏర్ప యింబడినది జరిగిరి. పూర్వము కన్యకేటర్ ఓల్ గారి విద్యాలము, నిర్మాణమువలన నర్మాదేశ ముమిళాభా విషయమున నితర రాష్ట్రములకు ముందం వేముల కరకాళు కలిగె నని

నూతనమనః ప్రవృత్తి
(యంగ్ ఇండియా)

I
విజయము త్రుత

"విజయము త్రుత" కేరళమున విజయ ముందలదు " అని దేశబంధు సి. ఆర్. దాసుగారు మద్రాసులో మే 30వ తేదీ యానవారమునందు నడిపిరి. "విక్రమార్క" కథలు విజయమును చదివించియెడల అది వారిదృష్టికిను మార్పియైనను, అది వాస్తవమునందు యీశ్వరుని ప్రసంగించియున్నది. పోంబాయిలో విజయము లైన వెంటనే దృష్టి మారి కలుల అచట ప్రత్యక్షముగ గానియున్నది. ఆయన దృష్టాంతముల మేము వివాదించుము. విలే దేశబంధువులు వాతముండులకాయన వర్ణించింపరని మాకు భయమగుచున్నది. దీనిని బట్టి చూడ అందువలన ఆయన యాదృశ్యమునకే యేమియును లాభమున్నటుల గానియున్నది. ఏలనగా ఆయనయొక్కతము వాట్లకొరకు గానించిన యానవారముగ గూడకేమియును ప్రసంగించలేదు. మున్నగు కానియు కత్తుమునందు చేరదలచు నీవారి సానభూతిగూడ అందువలన చేరలేదు. ఏలనగా దాసుగారు కొన్ని విషయములగుర్చియు, కొందరు కృత్రిమగుర్చియు నిర్దయాత్మకముగ బట్టించిగాని, అసహాయద్యమును నిందించునగాని వారెవరును కలంబి యుండలేదు. అధికారకుగారు, వెనుకముందలెట్లండ దానకుండ కార్యకర్తలముఖము లన్నింటిని యెదుట ఖండించినపుడు వారికి దెలిసిన కాని దాసుగారు అసహాయద్యమునకే వర్ణించి నిమాత్రము జూపి, ఉద్యమమును కృత్రిమమునగాను ప్రార్థించుటకు వారు గ్రహించజాలరు. ఇదేమియో వారికి దెలియకున్నయెడల, దీనికంటెకు బాంబాయిలో విజయమే కాకలా మని మేము దెలియజేసెదము. కాని దాసుగారి కంటి భర్తాత్మకమును, నమ్రతను, అనియతములను కన్ను తొమరచి యిట్లు కల్పితో యెవరు నూహించజాలరు.

ఆయన ఉపన్యాసములో ప్రథమభాగ సారాంశమంతయు నిట్లున్నది. ఆయనయొక్క నన్ను కన్నులు త్రివిధమైనవి. కానోల్లంఘనము మున్నగున్నవియును చక్కగ జరిగివుచుండెను. ఆయనను జెయింబువంక నే మనము అనగా మనలకు నా జీవితము నన్ను మహాత్ముడు దానికంటె చెల్లదెదరుదేసి, దుష్టనియోగము జేసెను. ఆయన భావోద్వేగముతో నిట్లు బట్టించియున్నది. ఆయనకు నాకుపంపదెను. నేనపుడు జెయింబులో యెదుటనే దానిని పాడే కార్తవ్యము పండితిని. నేనపుడు జెయింబులో నుండక జెయింబునెడినది, దేశము వాని నంగీకరించుటకుల నియుండెడి వాడనె. ఆయన అభిప్రాయ మనగా దేశముయొక్క అభిప్రాయము గాని దాసుగారి వంటి మహాప్రభావము గాద సమయము దెలిసికొనవలయును. పాడే కార్తవ్యములను మహాత్ముడు ఆయనతోనే గాక, జెయింబులోను యెదుటనే ఆనేకమందితో సంగ్రహించవలసి యుండెను. ఆయన యాదృశ్యములను వరకులేని, ఆయనకు నొసంగుటలో నుద్దేశమేమి? కలిసికట్టుకొని నిర్బంధించిన మేకలందుండి ఖైదీలనొకడంటి మా! అంటలి ఉద్దేశము భారతదేశము యందరాజును వ్యవసాయ గ్రామ్యుల స్వాగతి మొనగ నని ప్రపంచమును ప్రతిపాదించు మోక్షము. ఈవరకులను సామ్రాజ్యములో నెల్ల భువనము ప్రయాదు ని చే నొ స గ బ డె న ని దా సు న్నిక దెలియును. అది దాసుగారి కంత మోహితములగు గ్నించునెడల దాసుగారు అధికారకర్తలవలన నుట్టడించి క్రియక్రమము విజయముగాంచునని స్వరాజ్యము మొక్కుముకొనెట్లుకొనకలెడు. ఇకను దాసుగారు మహాత్మునియై బాపునింకాక సేర మేలనగా, విజయము చేరువకు వచ్చినపుడు వానిని తన్ను జేసి ప్రభుత్వమును అల్లిమేటమును పంపి అంతట పాడే లీ తీర్మానముతో సంగ్రహించుము. అతీర్మానము జేయుటకు కారణమేమో, ఉద్దేశమేమో అయిన యొందించుటలేదు. అట్లు తీర్మానించుట ఏమియనవలయునో, అందు పాల్గొనిన వాకీందీ, డా. బి. కె. న్యూరీ, మరెందర మిత్రులును దాసుగారి కానుకల గ్రహించి వికరించి తెచ్చుట భర్తము. ప్రకాశంగారు వికరించి తెల్పినందులకు సంతోషము.

కా. ఆయన లేనపుడు కర్మచారమునందు చెదగొట్టి దుర్వియోగము చేసిన దాసుగారిని మృత్యుము. కర్మచారముగ జేయుచు ముగ్ధులముగ ముత్తానము చేసివేయబడెనని ఆయన ఎప్పుడును, అది తన్నునామ ప్రాధుత్వమును కనుగొనవలెను.

ప్రతీకారకర్తలము సాధనము. ఆయనకు కానుకలను పిచ్చి అకేయమియునులేదు. అయినను అసహాయద్యముకార్యకర్తలము ప్రేమగలదు. "ఈయనకులలో కొక్కటిగాని నాకయ్యములేదు. ఈతీర్మానము లన్నియును, అతరకః భావతః అవరణలో జెట్టుటను జూచుట నాకీప్యము వ్యాపకములన్నియును భాగ్య నుండుట నాకీప్యము. ప్రతిప్రభుత్వపాతకాలయ, క కాలయ భాగ్యములకు నాకీప్యము మనదేవ్యములో కొక్కటిను ఆకీర్ణములను కానుకలలోనిగాని అసంపత్తిగానిగాని పోషించుటయే నాకీప్యము విలే వీనినన్నింటిని చేయవలెను. ప్రయత్నింపగూడదు! ఏలనగా ప్రజలు నిత్యచేసినటుల విను స్థితిలో లేదు. అస్థితిలో లేనపుడు కానుకల సభలలో జేరి వివాదముజేయు విధమున ప్రార్థనము గల్గింపుము. అందు వలన వారికి నిగ్రహ కాంక్ష యెక్కువగును. సమయము వచ్చినపుడు కానుకలలో మోహద్యోములకు రాజీనామానిండు. ప్రతిమ కాలమును మూయుదు. వ్యాపకములకు లాయరు కాని, కత్తిదారులుగాని పోయి మూర్ఖులు కాలేటిలు కట్టివేయుదు. ఆ పప్పుడు ఆ 60 ల కు ల ముండి వోయియు ప్రభుత్వమునకు పన్నులిచ్చుటను మానెదరు."

కానుకలలో కానోల్లంఘనము ప్రారంభమౌతున్నప్పుడు నుండవలయును. దాసుగారు స్వీయచరిత్రను వివరించుట 1921 లో కానోల్లంఘనము జేసితిమని చెప్పిరి. కాని అప్పుడామన జేసిన గాని ప్రారంభించవలసిన మరలము లేకపోయెను. ఇప్పుడదియేల యవసరమైనది? ప్రజల మోక్షము త్రివిధము. దాని కెవరు కారణము మనమే! ఆమనలో దాసుగారు చేసిన కారణము నిర్మూల ప్రచారమును గూర్చి ఆయన యిట్లుచెప్పుచున్నాడు. "నాకు మినిస్ట్రీల కార్యకర్తలతో తగాదాలేదు! అది ఆయన దనలే గాదు. పాపము ఆరాటము, పోరాటము జేడగనున్నపుడు వచ్చెను. దానితో ప్రచారమంతయు మందగించెను. సంగ్రహరూపమున ప్రజలు ఆహారమును కొరికి, నిపు రాజులరూపమున నొసంగితిరి.

జెయింబునండి వచ్చినవీధుల దాసుగారు కాలకుంతయున సంబంధముగనున్నటుల గనుకొనిరి. ఆయన దానినంతయు సరిజేయుటకు బూనుకొనెను. ఆయన ప్రయత్నములు విజయము గాంచుగాక. ఆయనజెయింబు మార్గము ననుసరించినవారివై ఆయన కాగ్రహణే! వారి మారక మొద్దులకలె మున్నొని యుండుమని ఆయన యేల కోర వలయును? ఆయన వలె నే వారిని దుండు, దుంగ అనటకు మాట్లాడకు.

II
అగ్రాధములొనికి.

దాసుగారు తమ కార్యవిధానమును 'ప్రత్యక్షచర్య' గ వివరించు చున్నాడు. ప్రతిప్రభుత్వము, గలగజేయునాకారము మూలముల నాటికంటెయు, అంతకుముందు నుండి నాడ ప్రభుత్వ విధానములం దాచరణలో జెట్టుట ముందెను. కాని దానిని 'ప్రత్యక్ష చర్య' యని యే వ్యవస్థను వర్ణించియుండలేదు. ఏదైన జీవనివహములు తెగనివచ్చినపుడు పాపకర్త జేతములలో నిర్బంధి పట్టుకొనుగ పనిజేయను. అచట కేమియు పని జేయవచ్చు మదకు పనులమే గలవు. ప్రభుత్వమువారు అధిక సంఖ్యాక సమృద్ధి లొంగుకున్న యెడల, 'ప్రత్యక్షచర్య' మొదలుగుల యవసరమగును. కాని ప్రతిప్రభుత్వము గలగజేయుటమార్గము ప్రత్యక్షచర్య గాకలదు. ప్రతిప్రభుత్వము ముగిసినపుడే ప్రత్యక్షచర్య ప్రారంభమగును.

కాని "కానుకలలో ప్రతిప్రభుత్వము గలగజేయుట 'ప్రత్యక్షచర్య' యని యు, పార్లమెంటరీయ గాననియు, అసెంబ్లీ పార్లమెంటు గా మనయ, దాని అధికారము తక్కువనియు, పాలనా విధానమును మార్చున స్వాతంత్ర్యము లే"దనియు దాసుగారు దెల్పుచున్నాడు. ఈవాదము బహువిధి త్రిముగనున్నది. "ఒకడు తనయింటిని తనయిచ్చము వచ్చినటుల లంక యనుకొనవచ్చును. అట్లునుకొనగూడదని పార్లమెంటు అట్లు ఏమొనలదా?" అనిస్పీష్మగారు తనవద్దకు త్రితర వచ్చిన ఒక అసిస్టెంటుతో భావగర్భితముగ బల్కెను. కాని యావాదము అనూకయనవలెనగుచుండలేదు.

గొప్పగొప్ప వదిగుంఘములుండ, దాసుగారి ప్రత్యక్షచర్య, ప్రత్యక్షధాటి యేమొనలదా? మాకేమియును గానించుటలేదు. ఈ ప్రతిప్రభుత్వములు ఫలవంతములగుటకును నిష్పయోజకములు గాకుండ జేయుటకును తగినప్రార్థనా మేమిగలదు? అది నకులము గాదా? దాసుగారికి అసంపన్నై సంపూర్ణకావ్యము అలదు కానోల్లంఘనము! కావ్యముని అనుకొనియ్యక. కాని యిరుకు మరయొకటిగాదా గలదు. "కల్లంఘనము నగ్రహణము"

మగుగాని, ప్రజోపయోగముచేయుచు గాని గుణమును కానుకలకు కలంపకు. విలే సాత్వికముగనుండుటకు శిక్షణముగావలయును. ముండు నిర్దవముల దాసుగారికి యిచ్చునులేదు. అసహాయద్యమునకే ప్రకారము కానోల్లంఘనము నడుపుట, కేయారు జేయుటయని ఆయన అభిప్రాయము. ఆయన ప్రార్థన మూయుట జేరగలదు. సాత్వికకానోల్లంఘనము నిజమేనని నుండుటకు విప్రవములనుండవలయును. గాంధీమహాత్ము డూహించినటుల నది కాంత అభిగృహీ గిష్టముగ నాయన భావించుటలేదు. అది వాతాత్మకా తత్వము తక్కుగా రావలయును. ఆ కానోల్లంఘన మెట్లుండవలెనో దాసుగారి యిట్లు వివరించుచున్నాడు. సాత్వికకానోల్లంఘనము ఈదేశములో సాధ్యమగునెడల, అది అవసరము గాకుండుటకు భగవంతు డెప్పుడుగోచరమగునో నేనిటుల నెల చెప్పుచున్నాను. అది అవసరమైనయెడల దేశములో కలవరము విప్రవము నుడయించును. అప్పుడు జన్మతః విప్రవ కారుడైనవాడే అది యన్న వెనుకకు తగ్గుచుదిట్టును."

అసహాయద్యములలోని యితరయంత్రములన్నిటినికే కానోల్లంఘనముగూడవలెనో ఆ దర్శము గ మూయునండి పూజించవలసినదిగను, అచరణయోగ్యమగు వాడే అయి గావని యు ఆయన కలంపచున్నాడు.

అంతయు నిట్లుచెప్పుచున్నది. ప్రత్యక్షచర్యను చేమియును లేదు. కానుకలలో ప్రతిప్రభుత్వములన్నీ ఆచట దాసుగారు అపూర్వకక్షిని బయలుదేరి దీసి దేశమంతటను నడి బలవంతులు చేయును. "జెట్టుట లోపము జరుగుకార్యాచరణ అన్వీత్య సంబంధము గల్గియుండవలయును. అసహాయద్యమును తీరగలగనున్నపుడు కానుకలలోనికి వెళ్లివారుగూడ సాత్వికభూతి కులు గాలేదా" అని దాసుగారుచున్నాడు. నిజమే, కాని కానుకలలోలలన జెట్టుకేమియును ఫలితముగనుండలేదు. ఏదైనవికల్పి అంగీకరింపవలయుట ముందు, దాని విషయము చేకూరుతో చర్చజరుగుట బ్రటిషు రాజ్యాంగమునం దాచారము. జెట్టు లాజకీయ వాతావరణమెట్లున్నదో పార్లమెంటు దిశ్యును మాత్రము చేయుచుండును. కాని యేదోవిధమున తీరగలగలగ లేని రాజకీయ వాతావరణమునందు మార్పులు గలుగజేయు భావించుట, గొప్ప పొరబాటు.

ఇంతవరకు ఆచరణనిధానములోలోపములు. స్వరాజ్య పక్ష కార్య విధానము ని ప్రస్తావించిన నది యే గాదు మేముజేపించునది. ఇందుకలన కక్షియు కాలమును దృఢముగుటయు గాక మనఃపక్వత్రుగూడ మూలము. అది దాసుగారియెడ గానించుచు నేయున్నది. మద్రాసులో బ్రాహ్మణేతర పక్ష మెక్కువ. బ్రాహ్మణులు స్వచ్ఛందభావము. కావున దాసుగారు బ్రాహ్మణేతర పక్షమును అహ్వనించి మిగిలిన వారిని నిరసించును. ఆయనను కాంగ్రెసు రెండుసార్లు అధ్యక్షులగా నెన్నుకొనెను గాన వారు తన మనసుకలవలెనే ఆయనకలంపు. ఒకేతరస్థితినించునకొనుచు, ఆయనకు కాంగ్రెసు లేనప్పుడు మాత్రమేమి? "నాకు జెట్టు నెంతమందియో గలదు. కలి బట్టు నుండి వోయరు గలరు. ఇప్పుడు కాంగ్రెసులో నున్న వారికన్న ఎక్కువకు నున్న వారికి నావచ్చు వ మునెదను. ఇంకను కానుకల ఫల పనిమొనలుజెట్టులేదు. అప్పుడే దృష్టియంతయు కాంగ్రెసు నుండి వోయర సంఘములపైకి తిరిగినది. ఎందునో? దానికి అధికార వర్గము ఒక ఆట్టు కలన యోగ్యతా పత్రము నొసంగిరి. తెక్కలేం? ముండి వోయరు నున్న అధికారములేని పన్ను చెల్లించువారు, నోరులేనదండలల లోకంలోని భారతీయు లందరను వోయరులయ్యు అధికారములేకు. దాసుగారు. ఇదియే దాసుగారి ప్రభావత. స్వరాజ్యప్రార్థన! ఒకవారి కానోల్లంఘనకి వెళ్లివదల యంకా కాంగ్రె నేమిటి? అచట వోయర సంఘములు లేవా?

ఇప్పుడు కాంగ్రెసువారులు తప్పుకార్యకర్తలొనండి యధ్యక్షుని వైదొలగుటగాదు కావలసింది. ఇప్పుడు నిర్ణయంపవలసింది కాంగ్రెసు నణచి వోట్ల సంఘములకు ప్రాబల్యమునిచ్చు విధానము నంగీకరింపవలసిందే నాయనయే. రానున్న యెన్నికలలో వోట్లములకు కళ్లు ప్రతికాంగ్రెసుసభ్యుడును వోట్లములసంఘసభ్యు డనును స్వరాజ్యపక్షము కాంగ్రెసు సభ్యులను యంకొక సంస్థలోనికి లాగుకొని పోవుచును కాంగ్రెసు డోకుండ్ల వలసినదేనా? స్వీయమర్మవై నా ఒక ప్రజలు నెత్తునాడదా? ఇది అగ్రహీయముగ నున్నది ఇదియే బాంబాయి అభిలభారత కాంగ్రెసు సంఘ తీర్మానముకొరిగి మనము నిష్కలములగు నుండవలెను. దాని బూసినందువలన లాభములేదు. స్వరాజ్యపక్షము కొరకు కాంగ్రెసును చంపవలెననిగాని, లేక అందు లీనము జేయవలెననిగాని యుండునెడల అట్లు జెట్టుట ప్రతిప్రభుత్వమేమో జేరదమే స్వరాజ్యపక్ష ప్రచారిత్రై ననా, మరియే పక్షముడైనను సరే వారు పోరాడాలి. ఎన్నికలలో పాల్గొనండి జేసివోయరండును, కాంగ్రెసు ముందెన్నో నేయుండుకొన్ని గొట్టి లకుదురు.

"నూతనమనః ప్రవృత్తి"

స్వరాజ్యవతాక సంరక్షణము

నాగపూరులో 18వ తేదీ అరెస్టుల వివరములు

తొమ్మిది మంది ఆంధ్రులను అరెస్టు చేసిరి

ఫిల్లలో బహిరంగసభ

18 వ తేదీ రాత్రి ఫిల్లవరమున బహిరంగసభ జరిగెను. "నాగపూరులో అరెస్టుకావడమే సత్యాగ్రహవాదమునకు సేతు కలుపాలి" అని బహుమతాభ్యుధానము గాను మున్నగు వారిని యీ సభవారభించింది. చివరకు మాజీవరగరు జిల్లాలోని ధారీకాలాలో పోలీసులు చేసిన దౌర్జన్యముల నీసభ వారు నిరసించుచున్నారని ఆనతిర్యామము లాంధ్రలో నామో దింపబడినది.

19 వ తేదీని అరెస్టులు శిక్షలు

నాగపూరులో 18 వ తేదీ సాయంత్రము అరెస్టుచేయబడిన వలంటీరుల కందరిని చెరి ఆరు నెలలు కఠినశిక్షయును చెరి యొక నెల కఠిన శిక్షయును చేయబడినది.

10 మందిబాలురు సత్యాగ్రహ మొనరించిరి

19 వ తేదీ సాయంత్రము 10 మందిబాలురు సత్యాగ్రహ మొనరించిరి.

26వ మంది వలంటీరులకేసు

18 వ తేదీ ఉదయమున అరెస్టుచేయబడిన 26వ మంది వలంటీరుల కేసు విచారణగూడ 19 వ తేదీని జరిగెను. వారిలో చాలమందికి చెరి యొక సంవత్సరము కఠినశిక్ష చేయబడినది.

వామనగోంకరుగారికేసు

చేరారునుండి వచ్చిన వామన గోంకరుగారి అరెస్టుచేసి జామీనమీద వదిలిరి. ఆరెస్టుచేయబడిన వారందఱుగానూ వాదించెను. అతడు స్వరాజ్యవదమువాడు. ఎన్నికైన సభా సభ్యుడు ననుమతము కలిగినచో అతడు తనకండ్లి గృహమున నుండక మరెయ్యక జిల్లాలో మిక్కిలి అపాయకారియగు రాజ కీర్త్యాకర్తలందఱు కేంద్రించిన వానియందు నున్నచో అతనిని పూర్వకత్తులగుట న్యాయమేని మేజిస్ట్రేటు తీర్పులో వాసెను. (ఆ. వెను)

నాగపూరుకు వలంటీరులకాక

తెలుగునుండి అర్జునుడు, చేరారునుండి 18 మందియు, బాలభూషణుండి 80 మందియు వలంటీరులు 18 వ తేదీ ఉదయమునకు నాగపూరు చేరిరి. బాలభూషణుండి వచ్చినవారిలో 14 శ్రీయును గుజరాతీదంపతు లిద్దరును బబ్బలుపూరునుండి వచ్చిరి. సినియనుండి 100 మంది వలంటీరులు కాలిఁడకు వచ్చుచు న్నారు. వారు రైలులో ప్రయాణము చేయ గూడదని రైలుదొడ్డిగారు నిరోధించిరి. బొంబాయి, సినియ, హోమంగూడ, సాగరు, భాండావ, కర్నాటక, నర్సింగపూరు, ధానా కాంగ్రెసు సంఘములవారు 18 వ తేదీకి నాగపూరుకు వలంటీరులను కుంపిరి. నరసింగపూరునుండి 17 గురుకు బొంబాయినుండి 3 మందియు, కర్నాటకమునుండి 9 మందియు వలంటీరులు వచ్చిరి. జవహర్లాలుగారితోను టూండను గారి తోను సంయుక్త రాష్ట్రములవారు 6 గురుకు వచ్చిరి. ఇందు మించుగా అన్ని రాష్ట్రములనుండియును వలంటీరులు వచ్చిరి. ఈ రోజు కలంటీరులు గూడ నేడు సాయంత్రమునకు వచ్చెదని తెలిసింది. తెలుసునుండి 28 మంది వలంటీరులు 80 మైళ్లు నడచి వచ్చిరి.

ఆంధ్రవలంటీరు లిపుడే నాగపూరు చేరిరి.

అరెస్టుల వివరములు

18 వ తేదీని మొదటి తెగ ముగ్గురును నాగపూరు వలంటీరులు. వారిని రైలుకంఠెనద్దనే అరెస్టుచేసిరి. అనటనే అరెస్టులు జరుగునని నిన్ననే (17 వ తేదీ) వారు ప్రకటించిరి. పిమ్మట తొమ్మిదిమంది ఆంధ్రవలంటీరులు మూడు తెగలుగా వెళ్ళగా వారి నందరిని అరెస్టు చేసిరి.

తరువాత అర్జును నాగపూరువలంటీరులు రెండు తెగలుగా వెళ్ళగా వారినిగూడ అరెస్టుచేసిరి. ప్రేక్షకులకంభ్య అవసరముగా నుండెను. మార్గము వికారముగా లేకుండున జనులముత్తిది వానపటముగా నుండెను. వారి ఎట్టి అల్లికియును జరుగలేదు.

అనాలస్యముగా రెండు మూడు ప్రక్కల నడిగి వెంట వెంటనే అరెస్టుచేయబడిరి.

రెండవ తెగ నాయకుడు చిన్న గావరామాచార్యులు కంట్రీ రెవెన్యూలో నొక చిన్న బుట్టలో పెట్టి పెట్టి పెట్టి కొని తనగుడ్డల నొక చిన్న బుట్టలో పెట్టి పెట్టి పెట్టి కొని తావు తీరియూ ఏమియును లేకుండ బయలుదేరి వెళ్ళి అరెస్టు చేయబడినది. అరెస్టు చేసినవారి నందరిని 24 క్రక్కను మాన్యుండబెట్టి కొంకణంభ్య పూర్తియైన పిమ్మట వారిని తీసి కొనిపోవు చుండిరి. 18 వ తేదీని 50 మందికి వారంట్లు కుంపిరి తెలిసింది (గృహస్థులు).

జబ్బలు పూరులో సత్యాగ్రహము

జబ్బలుపూరులో గూడ సత్యాగ్రహము జరుగుచునే యున్నది. ఈ నెల 28 వ తేదీని మరల సత్యాగ్రహము జరుగును. పురమందిరమునై కళాకము పెట్టుటలన తమ కేమియును నష్టములేదను తీర్మానము యీనెల 5 వ తేదీని ముగిసివల సంఘసభలో చర్చకు రాగా అభ్యుదయ తటామున సభను చాలించి లేచిపోయెను. 16 వ తేదీని మరెయ్యక సభ జరిగెను. వారి జూరై 8 వ తేదీకి మరల నిలిపివేయబడినది.

పురమందిరము ప్రజలసాత్వికాభివృద్ధిని స్థిరపరచుట వ్యాపక భావచక్రవర్త్యుగాను ప్రయత్నించుచున్నాడు. (దిశ జవహర్లాలు, టూండనుగారు 18 వ తేదీకి జబ్బలు పూరుకు అచ్చటి నాయకులతో ముచ్చటిచిరి. బహిరంగసభలో నువ్వనించిరి. ఆవారు రాత్రియే రైలులో బయలుదేరి నాగపూరు వెళ్ళిరి. (హిందూ)

సేలము వలంటీరులు

ఇటీవలనే చెరసాలనుండివచ్చిన మందర రాజులు గాన నేడు (20 వ తేదీ) సాయంత్రము సేలమునుండి నాగపూరుకు బయలుదేరెదరు.

శ్రీయుత దేవదాసు గాంధీగారు

నాగపూరును సత్యాగ్రహ మొనరించుటకు వెడలిరి శ్రీయుత దేవదాసు గాంధీగారు నిన్న (19 వ తేదీ) రాత్రి చెన్న పురనుండి బయలుదేరి ఆనాడునాగపూరు వెళ్ళిరి. అటు నుండి కొంతమంది ఘోర్యకాంక్షితులతో నాగపూరు చేరి సత్యాగ్రహ మొనరించెద మని తెలిసిరి.

బొంబాయి ధాన్యము వర్తకుల సంఘము

"నేను బహుశాలా బహుగారిని సభవారభించించుచున్నాను" అను తీర్మానము బొంబాయి ధాన్యము వర్తకుల సభలో వాదించబడినది.

బొంబాయిలో బహిరంగసభ

బొంబాయిలో మార్కెటింగు సభవరము బహిరంగసభ జరిగినది. ఆంధ్రలో మజిలీలు కొధారీ గారు దుకస్యసిందిరి. నాగపూరులో సత్యాగ్రహ మొనరించి చెరసాలలకేగి వలంటీరుల, కుటుంబములను పోషించుటకు ధనము కాకలేనని కొధారీ గారు కొరగా 100 రూపాయలు తక్షణ మూఢలో సమకూడెను. (ఆ. వె)

వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ కార్యాలయము

స్వరాజ్య వతాకము

మొన్న 18 వ తేదీ గాంధీజీగారి మరణవార్త ఆనాడు కలఁత్రాలో రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ కార్యాలయమునై స్వరాజ్యవతాకమును నిలిపి.

సమాధాన తీర్మానమును తీరస్కరించిరి.

కలఁత్రా నగర (శ్రీరేణుకాచలం) కాంగ్రెసు సంఘము వారి స్థాయి సంఘ తీర్మానమును తీరస్కరించిరి. ప్రచారమున సాగింపవలెనని తీర్మానించిరి.

నాగపూరు వాలంటీర్లు

(స్వకీయ విశేషిరి.)

రాజమహేంద్రవరము, జూన్, 19:—ఈ పురమునుండి నాగపూరు వెళ్ళుటకు సిద్ధముగా నున్నామని తెలియజేసిన వాలంటీర్లు బయలుదేరవలసిన దని ఈనెల 14 వ తేదీ సాయంత్రము తెలిపివచ్చినది. ఆనాటిరాత్రి విశిష్టపు మార్కెటునద్ద ఈ ఆరుగురు సత్యాగ్రహములను అభినందించుట కొరకంద జరిగెను. ఆసభలో డాక్టరు ను బహుశాన్యం పునులూరి కొండరామయ్య డాక్టరు గురుమూర్తి నాగపూరు జిల్లా కలెక్షనరును రాజమహేంద్రవర వాసులకే గౌరవము నిచ్చిన ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీ వారికి కృతజ్ఞత తెలియజేయుచును రాజమహేంద్రవరమునుండి యింకను ఎవ్వరైనామంది ఈజాతీయవతాక సంరక్షణ సంరంభము నంగు పాల్గొనుటకు సంసిద్ధులు గావలయునని యాద్యోగించుచును మాట్లాడిరి. 15 వ తేదీ యుదయము ఈవాలంటీర్లు మదరాసునుండివచ్చు మెయిలుమీద బయలుదేరి ఖడ్గపురము ద్వారా తమన మయ్యెదరని నిశ్చయించబడినది. వారి ప్రకారం పంతులుగారి సలహా మీద ఆనాయకత్వము వరకు అగి బెజ వాడమీదగా వయస్యమైపోయిరి. సాయంత్రము 5-30 లకే గో కావలి స్టేషనునద్దకు వాలంటీర్లు, ముమారు 300 మంది పురవాసులును వచ్చిరి. నాగపూరు కయస్యమైపోవుచున్న మామిడి లక్ష్మీవతి, భమిడిపాటి సత్యవారాధణ, బాదిన మార్యవారాధణ రావు, పాలకోడేటి నూర్యప్రకాశరావు, మా వాత్రగడ కృష్ణ రావు గార్ల యొక్క ఛాయా కటము స్టేషనుయొద్దనే తీయబడినది. మెయిలుబండి రా కాదినమున గంటన్నరకాల మూలవ్యమయ్యెను. ముమారు రెండుగంటల కాలము స్టేషను ప్లాటుఫారముమీద ఈ స్నేహితులందఱును గలసి ఖులాసాగా ప్రపంచించుకొనిరి మిరులయొక్క అభినందములతోను, మహాత్మాగంధీజీ అనుకంపితోను వార్తాధ్యక్షులతోను మెయిలుబండి బయలుదేరినది.

అదనవగువో మున్నుండు ఎవ్వరైనామంది నాగపూరు వెళ్ళి జాతీయవతాక సంరక్షణ నిమిత్తము తమ స్వాతంత్ర్యమును బోగొట్టుకొనుటకు సంసిద్ధులై నున్నారు.

డాక్టరు వరదరాజులుగారు

కాంగ్రెసు సభ్యులకు రాజీనామా నిచ్చిరి (దినపత్రాప్త) కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులకును ఉపాధ్యక్షులకును గూడ డాక్టరు వరదరాజులుగారు రాజీనామాలు కుంపిరి. (హిందూ)

దోహవత్తులు

రాజకీయములు కారణము గావు ఈసత్యులకు వాదన అకాలితే కారణమని తలంచుటకు కొన్ని నిదర్శనములు కలవు. గాని యిది రాజకీయసంబంధములనుట కెట్టి కారణము నగునదను, పట్నాటికి అతనినిరొధులే కధించియుండరునుటకునూడ కారణములు కలవు. రైలుప్రయాణికుఁ సాక్షు నవహరించుటకే అతనినిచంపిరి. అతనివార్యుడు బాబు అకాలిలు కారణముగానూదోహలో అరాజకముకలుచున్నదని వయిచిరుత్తుక ప్రాసినది. ఇది కేవల మతికయోక్తి. అట్టిప్రతిపదిత్య మేమియు నవలకలవకలేదు. నేనవచ్చినది. వరదయైనవారినినూడ త్వరలోనే వట్టుకొందును. త్వరసానుటకు నరెయగునీది తెలిపించిన కాంతికముగలదని జలందరు విశేషిరి లాహోరు మిలిటరీ కలెక్టు కలిగికు ప్రాసెను. (ఆ. వె)

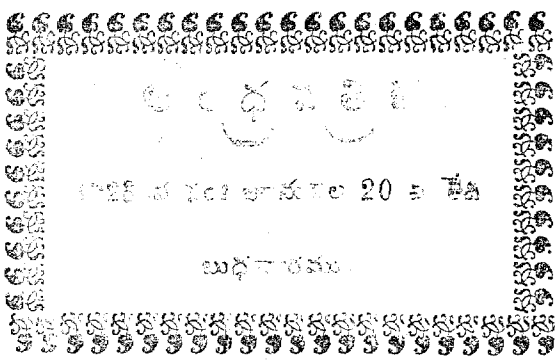
కొండబద్దలగుట

దోహవత్తు చాపిలకా రిఫ్ మెన్ కలెక్టు 9 గురు మనుష్యులు అడుగున కూర్చునిపోయిరి. వారిని క్రవ్వ తీయుటకు యత్నములు జరుగుచున్నవి.

పోలీసు కానిస్టేబులు హత్య

బొంబాయి, జూన్ 19:—కొలహా స్టేషనునందు పోలీసు కానిస్టేబులు హత్యసందర్భమున మరెయ్యక బొంబాయిపో ము కానిస్టేబులు అరెస్టుచేయబడి నేరమోపింపబడినది. మద్రాసు పోలీసు కాఫలాలో నుండెను.

బాశేవలి. రామకృష్ణులు గుంటూరు.

లిబరలు పక్ష ప్రచారము

రాజ్యాంగ ప్రచారము కార్యక్రమములందు స్వప్రయోజనముల కలవాడు గా నుండును. అధికారము గౌరవము లాభము కలుగుటచే పరాధి నమై ప్రజలకు వ్యామోహమును గలుగజేయుచు ధర్మచ్యుతికి మూలమగుచుండును. ఉద్యోగలాభము, భూలాభము, గౌరవలాభము దేశసేయనుభ్రమను గలుగజేయుచుండును. దేశసేవాకారములును పరిదేశీయాధికారులు ధనాధికారిగౌరవములచే సన్మానించుచు వశపలచుకొనుచుండును. పరిదేశీయాధికారుల దయాపాత్రులైన స్వదేశాధికారులు తమ వ్యక్తిత్వమును జంపుకొని పరిదేశీయుల యాజ్ఞలను నిర్వహించుచు ఘనకార్యములను చేయుచున్నట్లులు భ్రమపడుచుండును. ఈ భ్రమ ఎట్టితీతపాగా గల పోలీసుబుర్రోతునందీ పెద్దటోపీ ధరించుడి పెద్ద యుద్యోగివరకును వ్యాప్తమై కర్రభ్రష్టసేవయే దేశారాధనముగ దోచుచుండును. ప్రభుత్వోద్యోగములను పారసేవోద్యోగములని పిలుచుటయందె యీ యపారము గలదు. ఉదాహరణము వేలకొలది జీతములను దీసికొనుచు మహాభాగ్యభోగ్యుల సనభవించుచు నిరంకుషాధికార సంక్షేమమున కేర్పడినవారిని దేశసేవకు లనటయే విచిత్రముగ నుండును. పెద్దపెద్ద జీతములను పుచ్చుకొనుచు పరిదేశీయుల యాజ్ఞలను శిలసావహించుచు ప్రజలను నిర్బంధించుచు చేయుబడుచున్న యుద్యోగములను పారసేవోద్యోగము లనుట సేకవీరకాయ చందమున నున్నది. పరాధిదేశములందు ప్రపంచమునం దంతటను ప్రభుత్వోద్యోగుల కీ దుర్దశయే కలుగుచున్నది. ప్రభుత్వోద్యోగులకు స్వతంత్రముగ నభిప్రాయములను చెలుపుటకు గాని, ప్రవర్తించుటకు గాని అవకాశములు లేక్కవగుచుండును. ప్రజాహిత జీవనమునకై పాటుబడెడి దేశభక్తులు రాజద్రోహములగు నిర్బంధముల సనభవించుచుండును. ఈ రాజ్యాంగవింతము ప్రపంచమునందు పరిపాటియైన దుస్తంత్రముయినను, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము నందు విశేషముగా వ్యాపకమును బడసినది.

భరితభింధమునందు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము స్వీయార్థకారమును ఈ తంత్ర సాధనముననే నెరవేర్చుచున్నది. విశాలమైన భరితభింధమునందు బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యమునందు ప్రభుత్వోద్యోగులు పొందగల గౌరవలాభములు విశేషముగ గలవు. ప్రభుత్వోద్యోగులు రాజాధిరాజ బిరుదములను బడయగలరు. మంత్రులు రాజ్యసభలు శాసనసభలు, గవర్నరువరకు పొందగలరు. నిర్బంధముల సనభవించ గలదు. ఇట్టివిధిలో పరిమితమైన దేశారాధన జీవనము భరితభింధమునందు దుర్దశమైనది. ఇట్టి వ్యామోహమును బాటి దేశారాధనజీవనమును పరిమితముచేసి ప్రజలయందు స్వాతంత్ర్య గౌరవములను సాధించుటకు గాంధీమహాత్ముడు స్వయం ప్రయత్నమునకు మూలమైన అసహాయోద్యమ దినాగమము నుపయోగించెను. అసహాయోద్యమ

యోగము రెండేండ్ల కాలములో దేశమునందు గలగజేసిన మహా కలహము సకలజనులకు తెలిసియేయున్నది. స్వార్థకర యోజనామయైన దేశారాధన జీవనము ప్రజలకును దేశారాధకులకును ననుభవమునకు వచ్చినది. స్వల్పమైన యుద్యోగములను మాని దేశసేవకై శ్రీకృష్ణజన్మస్థానమునకు పోయిన సామాన్యులకు సయితము పెద్దకడ వలయుండు మంత్రులకు మించిన గౌరవమును సన్మానమును ప్రజలు చూపుచున్నారు. గాంధీ మహాత్ముని నామము కవిత్రిసేవకు ప్రమాణమైనది. పెద్దకడవులయందు చేరి దేశసేవను జేయుచున్నామని భ్రమపడెడివాణ్డందరకును నీలత్వము నిరంతరము ప్రత్యక్షమైనది. ఈ పెద్దమనుష్యులే దేశమునకు బోయినను, గాంధీమహాత్ముని జయము జయఘోషములే పొడగట్టుచున్నవి మాంటు ఫర్డు సంస్కరణములను కరిగిపొంది యుద్యోగములను గైకొనిన మంత్రులకు సయితము ప్రజలలత్వము విస్మయమయినది. రాజ్యాంగ సంస్కరణముల విషయమై అసహాయోద్యమవాదులు నిర్ధారణచేసిన భావములే ప్రజాహృదయములందు వలె లిబరలు కలెక్షనలంబనుల హృదయములందును స్థిరవాసమును గైకొనినవి. చింతామణిగారు మొదలగు మంత్రుల రాజీనామాలే అసహాయోద్యమ ప్రాచుర్యమును విశదము చేయుచున్నవి.

లిబరలుపక్ష నాయకులు చింతామణిగారు వారిపక్ష ప్రచారముచేయుచు చేయుచున్న ప్రపంగములు లిబరలుపక్ష హృదయమునందు గలగజేసిన భయకంఠములను విశదము చేయుచున్నవి. రాజ్యాంగ కరిజ్ఞానమునందు మాంటుఫర్డు సంస్కరణవిధానము కరిజ్ఞానము నొందినదని చెప్పినట్లు ప్రతిపక్షులు తప్పులెన్నచున్నారని అహమ్మదాబాదు నందు చింతామణిగారు ప్రపంగమునందు చెలిపిరి. ప్రపంచమునందు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముగల దేశములందైనను రాజ్యాంగ కరిజ్ఞానమున కంతము గలగజాలనక్కడు పరాధినిస్థితియందున్న దేశమునందు మాంటుఫర్డువిధానము పర్యాప్తమని యెవరును చెప్పను సాహసించరు.

భారతదేశ రాజ్యాంగములకు పర్యాప్తము గలిగిన దని చింతామణిగారు గాని వారి పక్షమువారు గాని చెప్పినారని యెవరును అని యుండదు. కాని వారి నాయకులయిన మహా గౌరవనీయులు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు మాంటుఫర్డు సంస్కరణములు బాధ్యతాయుత పరిపాలనమునకు రాజమార్గములని యనేకసారులు తెలిపియుండిరి. వారి యనుచరులు రెండేండ్ల యనుభవము తరువాతను వారి నాయకుల భావములందును వారి భ్రమల యందును సత్యములేదని కనుగొనిరి. ద్వంద్వప్రభుత్వము బాధ్యతాయుత పరిపాలనమునకు ప్రతి కూలమని చింతామణిగారు మంత్రిత్రాచుభవమును బొందిన తరువాత విశదముజేసిరి. “మాంటుఫర్డు సంస్కరణములు, అపర్యాప్తములనియు ఆసంతృప్తిపరములనియు సంకుచితములనియు” దేశీయమహాసభ చేసిన తీర్మానములను ప్రతిఘటించుచు మాంటుఫర్డు సంస్కరణములను ఆచరణ యోగ్యముచేయుటకొరకే లిబరల్ పక్షము పుట్టిన విమర్శము ప్రపంచమున కంతయు తెలిసియే యున్నది. చింతామణిగారును వారి పక్షమువారును జాతీయమహాసభ మొదటను జెప్పిన భావమునే మూడేండ్ల యనుభవము తరువాతను ప్రజలకు వ్యక్తము జేయుచున్నారు. లిబరలుపక్షమువారిపుడు ప్రచారమునకు బూనుకొనుటకును తాము కొనియాడిన సంస్కరణములను ఖండించుటకును గల కారణము ప్రజల కందరకును తెలిసియే

యున్నది. ఎన్నికలు కమిషించుచున్నవి. టిల్లు తిరిగి కావలసియున్నవి. రాజ్యాంగములపప ప్రజలకు తెలిసినది. అసహాయోద్యమ ప్రభావమును లిబరలుపక్షమునకు తెలిసినది. మిమిషి-లి దానుపక్షమువారు స్వరాజ్యపక్షమని ప్రత్యేకపక్ష మును నెలకొల్పి లిబరల్ పక్షముతో ప్రతిఘటించుటకు బూనుకొనియున్నారు. మొదటి యెన్నికల కలెక్షన్లు శాసనసభా బహిష్కారవిధానము పూర్తిగా వ్యాపకమునందుండి లిబరలుపక్షమువారే మహా నాయకులుగా బయలుదేరిరి. ఇప్పుడాస్థిశియంతయు మారినది. లిబరలుపక్షము నామరూపములేకను నశించునను భయము గలిగినది. ఎన్నికలందు విజయమును బొందుట కవసరమైన తంత్రముల నన్నియును లిబరల్ పక్షమువారు నన్నుచున్నారు. మంత్రులు కార్యనిర్వాహక సభ్యులు వారి యుద్యోగములను వదలుకొనుచున్నారు. దేశమునందంతటను మహా ప్రచారముచేయుచు స్వరాజ్యస్థాపనమునకు వారు జేయదలచిన ప్రయత్నములను ప్రకటించుచున్నారు. వెంటనే రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమును సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమునందు బాధ్యతాయుత పాలనమును గావలయునని ప్రకటించుచున్నారు. రాజ్యాంగ విధానమునందు మార్పులను చేయుటకు పడేండ్ల వరకును వేచియుండుట అనుచితమని ప్రకటించుచున్నారు. అవసరమైనపుడు ప్రతిఘటనమును సయితము చేయుట కంగీకారమును చెలుపుచున్నారు. లిబరలుపక్షమునందు గలిగిన భావపరివర్తనము సహజమయినను వారి ప్రచారము రాజాపు యెన్నికలకై యేర్పడినదని ప్రజలు గ్రహింపగలరు. గతించిన రెండేండ్లయందును లిబరలుపక్షమువారి ప్రజాపత్వమునను దేశ మనుభవించిన నిర్బంధ విధానము ప్రజలను భవించుచున్నారని వేలకొలది దేశ సేవకులును గాంధీమహాత్ముడును దేశదాస్యమోక్షమునకై నిర్బంధముల ననుభవించుచున్నను లిబరలుపక్షనాయకులు వారి పెదవినైనను కదిలించియుండలేదు. ఈ అనుభవమే లిబరలుపక్షమువారి నిర్గుణమునకు చాలి యున్నది. ఇప్పుడు వారు తమ ప్రభావమును ప్రకటించుటకు బూనుకొనుట దేశప్రయోజనముల కెంత ప్రయోజనకరమో ప్రజలు గ్రహింపగలరు.

శాసనసభలయందు విశ్వాసములేని అసహాయోద్యమావలంబనులకు శాసనసభలను లిబరలు పక్షమువారు రలంకరించినను జన్మిస్తుపక్షమువారు రలంకరించినను హోంరూలు పక్షమువారు రలంకరించినను స్వరాజ్యపక్షమువారు రలంకరించినను సమాన ప్రయోజనమే కనపించును. లిబరలుపక్షమువారు చేసిన నిర్వాహకమునే స్వరాజ్యపక్షమును జేయవచ్చును. కొలదికాలములోనే వారు వీరు గాని, వీరు వారు గాని, మారవచ్చును. కాని చింతామణిగారి యాక్షేపణమువారము యుక్తియుక్తములు గావు. దానుపక్షమువారేర్పడుటకు మూల కారణము లిబరలుపక్షమువారు రలంబించిన యాశ్రితపక్షదాస్యమని అందఱును తెలిసి యున్నది. లిబరలుపక్షము నిరంకుశప్రభుత్వముతో చేతులు కలిపి పనిచేసినది గాని ప్రతిఘటింప లేదు. లిబరలు పక్షము కొంత ప్రతిఘటనమునైనను నిరంకుశ ప్రభుత్వమునకు జాపియుండిన దానుపక్షమునకు శాసనసభల ప్రాంతి శోలగియుండును. దాను పక్షమువారు రలంబించదలచిన ప్రతిఘటనవిధానము లిబరలుపక్షమువారికి గౌరవమునకు బదులుగా నగౌరవమున ప్రతిపాదించుచున్నది. చింతామణిగారు తెలిపినట్లు లిబరలుపక్షమువారి రాజ్య తంత్రము స్వరాజ్యపక్షమువారు నిర్బంధించిన శాస్త్రసమ్మతమైన ప్రతిఘటనమైనను కాకాలము. లిబరలుపక్షమువారు కేవలము సహకారతంత్రము

నల్ల కాక తిట్టుతెచ్చు, కెక్కి కాన నుండునుల
నాంట్వేరిక నుండు త్రైసాయి అధ్యక్షుల వసించును. నేనాధిప
తియు, నీ ప్రధానము జైలుగాదు. నుండునివేషముల చను
వుండును తిట్టుతు నుండును తానెరించిన నేను ప్రవేశించితి.
త్రైసాయిగాని తిట్టుకొనినవలయు చాటింపవలంద మొనరినది.
యనుచు ప్రసాదోన్ముఖుడై పోయియున్నది. నుండును నాని
నిచ్చును.

పోదశ గాంధీ వాసరము

బహిరంగ సభ

పోదశ గాంధీ వాసరము 18 వ తేది సోమవారము సాయంత్రము బహిరంగ సభ జరిగినది. దాద్రా ట్రాన్స్ జీతారామయ్యగారు అధ్యక్షత వహించిరి. ఆ సభకు శ్రీయుత పి. రాజగోపాలాచారిగారు, దేవదాసు గాంధీ, పట్టాభి శీతారామయ్య, ఆంధ్రరాష్ట్ర దుర్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య గారలు, మరొకందరు యింటి వారుగలవలసి వచ్చియుండిరి.

తలకు స్వరాజ్యోధి

ఆ సమయమున తలకు స్వరాజ్యోధి కమాన్లు గావించుట ను. ఆంధ్రరాష్ట్ర గోపాల కృష్ణయ్యగారు, యింటి కాంగ్రెసు కమిటీ నూటవదార్లు తలకు స్వరాజ్యోధి నిచ్చివారి మాట్లాడవలసి. ఇవిధమున నిధి కన్పియే వలె కమాన్లు కేసిరినియు మద్రాసున వదలుట లేదనియు తెల్పగా పి. ఆర్. దొరస్వామి అయ్యగారు నూటవదార్లు యిచ్చి విద్యా ప్రయోజనమునై పర్యేకించిరి.

యస్. యస్. వరదాచారిగారు

ప్రభుత్వము శ్రీయుత యస్. యస్. వరదాచారిగారు ప్రసంగించుచు ఆఖరి భారత కాంగ్రెసు సంఘ తీర్మానములను కాంగ్రెసులో మూడవకు చేర్చబడిన వివరించెను. బొంబాయిలో కాంగ్రెసు కమిటీ ఒక తీర్మానమును గావించి రాజీయని పేరుపెట్టెను. అది రాజీయమేనని. శ్రీయుత రాజగోపాలాచారి బొంబాయి తీర్మానమున విరద్ధముగ పంచరించుచు చెప్పియు, ఆయన సమసరించుచు రాజీయమేననియు అసత్య ప్రకటనలు గావించుట నెను. తనవారైన, నవరారు, కర్నూటక, తమిళ రాష్ట్రములు రాజీయంగీకరించుట లేదని తీర్మానించెను. బహిష్కార ప్రచారము వాస్తవముగా గాన తీర్మానమున దృఢమేనుటయే యగును. మంచికి, చెడ్డకును వ్యత్య జరి యేదయును లేదు. స్వరాజ్యవత్ప్రచారమును గూర్చి చెప్పుచు, జేబుబుధువాసుగారి ఉపన్యాసములను కాంగ్రెసు గౌరవప్రతినిధులకు భంగముగల్గుచున్నదని చెప్పిరి. ఇందువలన ప్రజలలో నున్న ఉత్సాహము లేకపోయెనే తనంద సోవును. కావున శ్రీయుత గోపాలకృష్ణయ్యగారు సాగించుటకు స్వచ్ఛంద సేవకులు గావలెనని తనకు వరదాచారిగారు విజ్ఞప్తి చేసి యుగించిరి.

ఆంధ్ర రత్న

దుర్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు విదవ ఆగ్లమున నుకన్యసించుచు, శ్రీమదమున 18 వ తేది, జేబు తన భర్తను సంస్కరించు సమయమున చెప్పి ప్రారంభించిరి. మహాత్ముడు తెలుసుకుపోవు అవును స్వతంత్ర సత్వమును, నిర్మాణ కాన్య క్రమము నొసంగెను. అని యే స్వరాజ్య స్థాపకుడు ముఖ్యములు ఈ విశవత్వము మాటతో లేకుండ వాడుకలు కాననసభాసేవేమును గూర్చి చెప్పించుచుండిరి. కాననసభాసమయము క్రింద ప్రారంభించబడి అవినేయమైనది. స్వచ్ఛత్రేయములేదే, కాననసభాసమయము గడం గుట సాధ్యముగాదు. సంఘస్థితిని ముందు వాగుకే అవలయును. ఇది కష్టమే. కాని మహాత్ముడు అస్పృశ్యతా నివారణ ముఖ్యమని కానించి యుండెను. స్వరాజ్యమునకు ప్రయత్నించుటకు ముందు హిందూ, మహాత్ముడియ, పార్శ్వ, సిక్కువాడు అన్నింటిని సంయోగము కలుపుటకునే అవలయును.

గాంధీ మహాత్ముడు భద్రత చాలము అభ్యుపైసదని యాత తిరిగియుండెను. కాని కాలమునకు భద్రత తిరిగియున్నది జేయుటయే యని చెప్పుటకు మానవస్వభావము, నిర్మాణకార్య ప్రణాళికలో భద్రత గాదా లే విషయము. అందునయే మహాత్ముడు వానివనియమై యెక్కువ పట్టుదలతో నుండెను.

కానన సభకు కర్నూటకు గూర్చియు, తిర్పితోరాజున మాన్యతనుగూర్చియు యెంతయో మాట్లాడవచ్చును. కాని సంఘత్వసర్వ రాజ్యము ముందవలెను. మనలో మనము అసౌఖ్య వ్యక్త్యములు లేకుండ నుండవలయును. తిరుప్రభుత్వము మన మొకరినొకరిలాకము కొనకొనడం దామట కున్నా మనుచున్నాడు. అందుకని వారు మనమెక్కులను లాగుకొనుటకు వారికి వాత్సల్యము.

హిందూత్వము అలవడిన గాని హిందువుమహాత్ముడియ మైతి యేర్పడదు. దీనికంతకును సంఘ త్వేర్పి రాజ్యము మాన్యతము.

బొంబాయి తీర్మానము కాన్యమనిగద్ధమునని కాదు. దీనిలో చెప్పిన భయమున్నది, అట్టికాననసభ లాభము లేదు.

జేబులోని వోటర్లలో యెక్కువకైనా బహుశక్తి వమంది వోట్లకైనా, బహుశక్తి వమంది వోట్లకైనా వాడుకుంటుంటున్నాడు. కావున అట్టికాననసభలో కాలపాణి చేసి లాభము లేదు. నిజమే విశవత్వనే గుర్తించుట కాననో ల్లంఘము ప్రారంభించి నవన మేలేదు. ఆ సభ తల ఆంధ్ర దేశములో జరుగుచున్న కార్య ప్రచారమును విరిచిరి.

అబుల్ లఖిష్ ఫరోకీగారు

మహాత్ముని కార్య ప్రణాళికలో మహాత్ముడియలయెడ సానుభూతియే ప్రధానాంశమునను, స్వరాజ్యమునకు హిందూ మహాత్ముడియ మైతియే ప్రధానాంశమునను అయిన యుద్ధో జనియు, అతని నిర్బంధానంతరము ప్రజలు అయిన కార్యక్రమ మునసాగించకుండనుండరినియు మహాత్ముడియలకు ఆంధ్రరాష్ట్ర చెప్పినట్లు సాధ్యములేమియు కన్పరలేదనియు, హిందూ మహాత్ముడియమైతియే స్వరాజ్యమునకు మూలమనియు చెప్పిరి శ్రీయుత రాజగోపాలాచారి

గాన తేది యుపన్యసించుచు ఆందోళన రాజును త్రిప్పి నూటవదకు కలసికదిగను భద్రత కొనుటగాక, ఎవరికెవారు గుడ్డ ను కలయినదే కొనవలయునని చెప్పిరి. మహాత్ముడియలపా త్రత లడయుటకేగాక, స్వరాజ్యము సంపాదించుటకే హిందువులు బలవదలయ్యెను. అసౌఖ్యనేక కలన ప్రేమను సంపాదించ కలయును.

కానన సభా బహిష్కారము గూర్చి చెప్పుచు ఆయన ప్రచారమును జూచి భయపడె కన్పరలేదని చెప్పిరి. ఆంధ్రరాష్ట్రములో వలెనే తమిళ రాష్ట్రములోనూడ వెళ్ళుటకు వోట్ల కయ్యరిని అయినకు వచ్చుములడ. అయిన ప్రచారములను దుర్భారమేమియును జేయ నుటకట్టలేదు. కాంగ్రెసు తీర్మాన మును మాత్రము విరిచి చెప్పట ఆయన భర్తము. కాననసభ లోనికి వెళ్లి వాక్సంధము చేయుటకు లాభములేదు.

పి. ఆర్. దొరస్వామిఅయ్యగారు. — మీరు యిట్లు ప్రచారముచేయుట ఆఖరి భారత కాంగ్రెసు సంఘమునెడ భక్తి లేకుండుట గాదా?

శ్రీరాజగోపాలాచారి. — నేను జేయ ప్రచారము ఆఖరి భారత కాంగ్రెసు సంఘము రాజీ తిప్పియునే యుండును. కాంగ్రెసునెడ భక్తితో నుండె ద వా లే క రా జీ యె డ భక్తితోనుండె ద వా యని నిర్ణయించుకొన క లసి కచ్చెను. జేబు ఒకదాకి తిప్పియు నుండవలయును. జేబుమి చేయగలదా? ఒక చిన్న దృష్టాంతర మిచ్చెదను. వారిండియు, త్రిపుర పోట్లాడుకొనిరి. కను వారిండిమాటనో త్రిపురలో ఉల్లంఘించెను. ఎవరూట సరికాని నిర్ణయించె. మూడు విషయములే వాలోచించిరి. రాజీ తీర్మానము కలన, అసహాయోద్యమ మడుగంటును. కావున అసహాయోద్య మమున కాననసభాసమయ, కాంగ్రెసును చెడ్డవాడుకుట కుత్సరకను జాతిమతాన మానుచుండవలసి జేయుట వా దగ్గము. మాలావా మహాత్మురాలి కాంగ్రెసును చెట్టవర కును విరిచెదరును వాకు మహాత్ము జేవెదని చెప్పెదను కాం గ్రెసు అధికారిమే అన్నిటిన్న యెక్కువది. నందేవామయెను. ఆఖరి భారత కాంగ్రెసు సంఘము కాంగ్రెసు తీర్మానమునకు తిప్పియునే పోవుచున్నది. కాంగ్రెసు తీర్మా నము, యెవరును యెన్ని కల లో పాల్గొన గూ డదని తెలుపుచున్నది. అట్టికే ముఖ్యులగు కాంగ్రెసు వాడుకు ట ఎన్నికలకు నిజము యెరివిదగ్గర. అట్లుచేయుచు ఆందోళ ను కలసియుండవలెనని కోరుటయే! ప్రత్యక్షముగ జేయుట యందును, పరోక్షముగ జేయుట లాను భేదములేదు.

జేబులో ఒకేదముగాని తెచ్చుచుము గాని యె ప్పని కలవనగూడదు. వేరేయే కార్య ప్రణాళిలు జేయవల టయు నిచ్చును. అందు మంచిదేదో జేయ వలయును కొనవల యును. (హర్ష స్వరము.)

డాక్టరు పట్టాభి

డాక్టరు పట్టాభి శీతారామయ్యగారు ఉపన్యాసములో చాల భాగము స్వరాజ్యము ప్రచారమును ఖండించిరి. ఇప్పుడు సంరంభము నిజముగా మహాత్ముడగు, జేబుంధు కు నై యున్నది. ఇద్దరు ప్రజాపా త్రతను బడయగోరి, ఒకరు వెనకటి పలుకుబడిల్లను, మరి యొకరు కత్తకత్తములగు దాని బడయగోరి. గాంధీమహా త్ముడు రాజీయములను మరముతో సమ్మేళనము జేయక, వా నుగాన అప్పుడు రాజీయవాదులు గాంధీధానము అంతయు సంఘత్వసర్వ రాజ్యమునై వాధారపడియుండెను. దానుగరిం చియు శ్రీయుత రాజగోపాలాచారిగారు. గాంధీ ప్రభుత్వము

స్వము చేసిరి అట్లుండెనె నా దా నుగాన వానిన మాట్లాడించి ప్ర భుత్వమునై నెరుచుండిగ కలెనరి. ఇట్టిద్రవీని విశేషముగా గానిం చుచున్నది గాంధీయోద్యమమునకు విధముగ ప్రచారము జేసి వాడుకుట అసహాయోద్యమమును మూలస్థానము జేయుచు న్నది. కావునలేమో తెలుపి కానుకొనక జేబుకొల్పి దికి నేంతులు పనిజేయవలయును. రాజీయి గూర్చి చెప్పుచు, అది ఒక్క దానుగాలేతో కుదిరెనని అభ్యుక్తులు చెప్పిరి. అట్లు మునుకు ఒక కర్మవిధానములేదు. మైసాటి విలే యేమి చేయునో చెప్పటలేదు.

అంతట అభ్యుక్తులు వాము ప్రభుత్వము రాజీయోద్య ముండ కలెంచితి కనియు, కాని మారవలసి వచ్చినని చెప్పిరి. దానుగాన, అవల కనుముతో రాజీయదీరని చెప్పక అసహాయో ద్యమము జే ఖండించుచుండిరి. ఈ విషయమున స్వరాజ్య పక్షాభిప్రాయము మియును వాగుండలేదు. కానన సభలను బహిష్కరించుటకు జేబులో అందరకును వాత్సల్యము. బొంబాయిలో సమావేశ మైన 800 మంది 60 లక్షల వోటర్ల వాత్సల్యము కొని జేయ వలెను. బహిష్కరించునది ప్రజలు, జేబుమును వాడుకుట మంచిమార్గమును జూపి విధ్యుక్తము నెలకొల్పవలెను.

ప్రజలలో కాంగ్రెసునెడ భక్త్యత్సాహములు ప్రబోధము జేయవలయును. మరల కాంగ్రెసు సమావేశముకు వరకు నానిని కన్పకుండ నుంచవలయును. ప్రభుత్వ సిక్కులలో నిరు త్సాహ పడకన్పరలేదు. ప్రభుత్వము రక్షణకు వచ్చును. కానన సోల్లంఘన మొక్కటే జాతీయ మోక్షము మార్గము. అందులకు సమయము వచ్చురకను సమానుతో నుండవలయును. ఈలో పల నిర్మాణ కార్యక్రమము పని జేయవలయును. గ యా తీర్మానమునెడ భక్తికల వారిందరు నోట్లకొండ నుండ కలెను.

అభ్యుక్తులకును, స్వరాజ్యోధికి భంగమునంగిన దొరస్వామి అయ్యగారికిని వందనము లప్పించిన పిదప సభ మగిసెను.

* * *

డాక్టరు. పి. సి. రే. సందేశము

స్వప్రయత్నము, స్వయంసహాయము

గాంధీ శిష్యవాసమువాడు శ్రీయుత పి. సి. రేగారి క్రింది సందేశమును ప్రకటించిరి:

మహాత్ముడివాసర మగునెను నవీన భారతమునందు పరమపరిపూర్ణమైన దివ్యము. అవసారియుని నేడు ప్రత్యేకముగ సంస్కరించుట సహజము, భారతదేశములోని కొన్ని ముఖ్య న గ ర ము లం దు ను తెం గా ట లో ని పట్టణములందు పల్లెలందును ఒకసంకల్పిత కాలము నిరంతరము ప ర్వటముగావించి ప్రచారముచేయవలెననిచే, ప్రస్తుతదేశస్థ తినిగూర్చి కొంత తెలిసికొంటిని చెప్పగలను. మనదేశము లింత కాలమునకైన సత్వమును భర్తమును కనుగొనుటకు బూనుకొ నుచుండిరని విశ్వాసము వాడు. అదిదయించునది. మహాత్ముడు ప్రపంచమున కొనిగిన సంకేత మగు న త్యాగ భావము ప్రేమ పూరితము. సత్యాగ్రహమునకు కరకళ మిచ్చునది. అట్టి సత్యాగ్రహము వాస్తవముగా భారతవ్యవధానం దిభావమునది యుదయించినదియే. మహాత్ముని పవిత్రమగు శీర యు తార్కారముగ విలసిల్లి ప్రజాశాసని సమ్మోహించ జేసి రందన దేశయులు కొందరు అసంజేతమును సత్యాగ్రహము మార్గముగ నెదిగగిపోయిరి. కలిమగు ఆర్మినిగ్రహము బూని ఆధిపత్యనే దేశమునకు నేక చేయబడునని కల్పించుకొనిరి. ఒక వేళ వారిలో నెక రైనా దురదృష్టవశముగా సత్యాగ్రహ మగు మార్గమునది రిప్పిగను దేశము మెల్లమెల్ల అత్యధిక్రముగా విధివృద్ధియెంచుచు ముద్రము దృఢముగ కెక్కవచ్చును. ఉత్సాహకులగు యువకులకు సాధ్యమగు కట్టిచే జలమగు త్యాగభావము న ప్రేరేపించుక గరిగి నయె ఆకట్టిచే జేవేన చేయుచుండికే నెను స్వరముగ జూచితిని. ఇట్లుండె జిగ్గిరిని జేయకను గుర్తించెదనె నందేచే చెడితి వాకవకళ ముగ నిర్వహించ. మహాత్ముడుములకును దేశమునకు లభించినదివ్య ప్రేమ జాతీయభువనమునకు మారనమార్గమున నడుపుచున్నది.

రాజీయ, సాంఘిక, మత, విషయములకెల్ల పరమార్థము సత్యము కల్గి యే. మానవ శీత సమును

భారతదేశమున వివిధ ప్రాంతములందు, అన్ని క్రమమున ఉత్తమున యాక్రమించుచున్నది. అట్లేము, ఆక్రమణ, వంశములకు ప్రాప్తమైనది. మహాత్మునిసంక్షేమమును కాంతముగ జూరవలసియును విదేశీయుల యాక్రమణమును దోలించు కొనుట కింతకన్న వేరసాధనములేదు.

స్వరాజ్యమునకు మార్గము గాఢమహాత్ముని పవిత్రమగు సంక్షేమము గ్రహించుటకు మార్గము- కాననసభలయందు లేదు, అమార్గము నిష్ఫలమగుగాని అభివృద్ధి గాదు. మరణమేగాని జీవము గాదు. జనశక్తి అందు నిరాదరణముగ జీవనముచేయుటయే స్వరాజ్యమునకు మార్గమును. ప్రాపంచిక సౌఖ్యములకు, భోగములకు, మోసపోయి ఆమోహమునందు యింకను తప్పించు కొనవలసి మనము విశేష నాగరిక చిహ్నములను విడనాడవలెను. ఖడ్గము స్వరాజ్య చిహ్నము. ఇంకను సంక్షేమము చుండువారికి, ఇంకను దుర్భాగములకు లెట్లుచుండువారికి- పల్లెయందు, గ్రామములందు, పెద్దపట్టణములందును నుండెడివారియందు ఆత్మపరిశీలనము ప్రారంభించివచ్చి నిష్పక్షపాతముగ నుండినవలెను మామలనను అర్హులవలనను స్వరాజ్యము లభించు నని ఆత్మసంక్షేమము గానియు కొనుగొన్నవారి మున్ముఖము నాటుకొనినమాత్రమే త్వరలో నభ్యుదయమునకుగాక! ఆశాసంఘములకు తెలుగువారి హిందూలను భారతము- హిందువులు మహాత్ముడియును సిక్కులు పౌరశక్తియు క్రైస్తవులు వసింపెడి భారతము స్వతంత్రమై స్వయంపరిపాలనముల తన మోక్షమును జూచుగాక!

అహమదాబాదులో బహిరంగసభ

మొన్న (18 వ తేదీ) అహమదాబాదులో మహాత్ముని 15 వ జయంతిని ప్రతిపంబుధమున బహిరంగసభ జరిగినది. ఆ సభలో వల్లభాయీ పటేలుగారు దుపసన్నిహితు.

“నేను చెరసాలలో నుండగా దొరతనమువారు నూచించిన వరకులకు గాంధీ మహాత్ముని దంగీకరింపక పోవుట నొప్పు పొరబాటు”.

అని దానుగా టీకల నుపహరించిరి. మరల పెద్దోనిట్టి ప్రారబాటులను చేయకుండు కనిపెట్టుటకే దానుగావలెను కా రాగ్యుచా ప్రవేశకన న్నాచుమును వదిలి కాననసభాప్రవేశ ప్రయత్నమును గనుజెట్టిరి! మొక పెట్టిపరిశీలనను మహాత్ముని తాను కలిగించుటవలన దొరతనమునాటి వరకులను తెలుపవలసివచ్చినదో అట్టి పరిశీలనలకు దానుగా రిచ్చుడు మాండుగా మరల కలిగింపవలెను. దేశము నుండి పనిచేసిన అట్టి పరిశీలనలు కలుగునగాని కాననసభలకు పెద్ద-లన కలగవు. అత్యాచార కాననసభలకును ప్రారంభించుటకెట్లదే నా ను వూరులో నది కాక మేర్పడి యుండగా మీరు ముందు కాననసభల కేగి వానిని యాత్రమాట పిమ్ముట కాననసభలకును శిల్పప్రారంభింపవలెనో తెలియకున్నది. గుజరాతువారు కాననసభలకు పెట్టగోరువారికి ఓటుల నియ్యరు. నానూరుకు కలఁజేయవలెను కుంపెదరు. బాక్సలీలో వుండిన నిర్భాగ విధానమును ప్రారంభించెదరు. నడియాదు లాను నూరుకులాను యిదివరకే ముగిసిపల పన్నులను తీరవలసింది. వానివలెను జరుగెయ్యవలెనని వానిని వేలములో పెట్టవలెను కొనుగొందుటలేదు. దేశమందంతటను నూడడలలో నిట్టిభావము పూర్తిగా నెలకొనినవో స్వరాజ్యము తప్పక లభించునో అని వల్లభాయీపటేలుగారు నడిచిరి (అ. వెను)

శనివారం, 23-6-23

శ్రీమారుతీ మోతీహాలు, బెజవాడ

శ్రీ సీతారామాంజనేయ

నాటకసమాజము యేలూరు.

శ్రీరాముల సచ్చిదానందశాస్త్రి గారిచే రచింపబడిన

సావిత్రి నాటకము

ప్రదర్శింపబడును

Y. S. Rao M. N. Rao
Manager. Zamindar
President.

మద్రాసు కార్పొరేషన్

సాధారణసభ

మద్రాసు కార్పొరేషన్ సాధారణ సభ నిన్న సాయంత్రము రిపుబ్లికన్ హాలుందు 5 గంటలకు కార్యక్రమము జరిగెను. సభకు 28 మంది కార్పొరేషన్ల వచ్చియుండిరి. ప్రధానమంత్రి, కలెక్టర్, రైరములు జరిగెను. మంగంబాగము లోని భాగములకొన్నింటిని బ్రాహ్మణులగుటకు కేర్తుటకు నూర్చి క్రమముగా, ప్రభుత్వముచే రాజకీయము బ్రాహ్మణులగుటకు కేర్చివేసినందు, అచట ముగిసిపల సాక్షిగా లండుటను నూర్చి కార్పొరేషన్ వకటి అభిప్రాయము కొరకు వరకు పెరియు అధ్యక్షులు చెప్పిరి.

మంగంబాగం బ్రాహ్మణులకు రాకెందుకు వేయలేదనగా, అత్యాచారమున యిండ్లకు పెద్దకాంపాడు గలదనియు, కొద్దుడు మృత్యుభయము దడనియు తాకవలయుట దరఖాస్తులపై కమిషనరు యచ్చయవచ్చినట్లు వేయవలసియు అధ్యక్షులు క్రమమున చెప్పిరి.

ప్రాంతీంగు కమిటీలు

చార్లరు స్వామివాళునగారి స్థానీ భక్తశక్తిల వాయుడుగారు (పాల్ల) ప్రాంతీంగు కమిటీలో సభ్యులుగ నెను, కొనబడిరి.

భానుజాహారు జహాబుడు ఉస్మానుగారు మొదలు మద్రాసు అడ్మినిస్ట్రేషన్ కమిటీలో కార్పొరేషన్ ప్రతినిధిగ నుండుట నెన్నుకొనబడిరి.

వీధి పేరు మార్పు

అంతట ప్రాంతీంగు కమిటీలవలన చర్చకు వేయబడిన కెట్టియన్ చేబీధిని పెంజుమూర్ వీధియని పిలువబడు నూర్చిన చర్చ మరల ప్రారంభింపబడినది. కార్పొరేషన్లో నొకరుదీని నిగ్రాహణి త్యాగరాజుపేటవీధి యనబడెనని. దీనివెచ్చరిక గలంబు జరిగెను. వీధియను వేలలేదు. కే. వ్యాసారావు గారు తరువార యంతయును చర్చించుచు వని యాజమానింపగా అంగీకరింపబడినది.

మహాత్ముడను ఎలిమెంటరీ స్కూలు

మద్రాసు కట్టణములోని 12 మహాత్ముడను ఎలిమెంటరీ స్కూళ్లను కార్పొరేషన్ వీసికొని ఉరదభావనా చదువు నేర్పుట దుపపాదించెను. ఈస్కూళ్లను కార్పొరేషన్ ఉరదు స్కూళ్లకలెనని కే. వ్యాసారావుగారు ప్రతిపాదించిరి. నిలవరకు వారు లేచిపోగా నది ప్రోత్సహింపబడినది.

మహాత్ముడయితర చాలవలెను ఉరదు నేర్చుకొను వారిని యాపాతకాలలో జేర్చుకొనవచ్చునని ప్రాంతీంగు కమిటీలవలన అంగీకరింపబడినది.

ప్రైవేటు మార్కెటు

కాననసభలలో ప్రైవేటు మార్కెటు కట్టట కంగీకరింపబడినది. యి. యా. మోడికర్లం చెట్టియారుగారు దుపపాదించగా స్థాయిసంఘమునూడ వంగిరించుటవలన చర్చ లేకుండనేయుద్ధి అంగీకరింపబడినది.

పొక్కుల నూపరించెందెంట్లు మోడికర్లం మొదల్యారుగా రికి 180 రూపాయలు జీతమును 280 రూపాయలు బండ్ల ఖర్చు అను యిచ్చుకలెనని ప్రాంతీంగు కమిటీల వాయుడు కార్పొరేషన్ కేసిన టీగ్యూము చర్చలేకుండ కి అంగీకరింపబడినది.

అంతట చివరకు వాల్టాబ్సులోద్దు లో మారగా యల మార్కెటును గట్టట నూర్చి చర్చజరిగెను. ఈచర్చ ఒకగంటనేపు జరిగెను. రెండు అంతర్ముఖ వే నుటకు 84500 రూపాయలు ఖర్చునని ఇంజనీరు అంచనా వేసిరి. మద్రాసు మొదల్యారుగారు మారగాయల మార్కెటుకట్టటకు 20 వేల చాలు నని.

కే. వ్యాసారావుగారు ఆమెల్ల సమూహమును చాల వని తీరస్కరించిరి.

జి. పి. నరేకగారు రెండంకములని కట్టటకు అంగీకరణు కావలసియుండు ననిరి. రెండంకములని కట్టట వ్యాపార సాధింపి చెప్పిరి.

చార్లరు రామకామగారు యీ విషయమును ఒకవారము అగియించవలెనని చెప్పిరి.

కే. వ్యాసారావుగారు ఆవోటు మార్కెటుకట్టట ఆ త్యాగరాజుని విషయమును పాల్లమిటి నిరూపింపవలెనని కొరి.

అధ్యక్షు లీవిషయమును నూర్చి చెప్పుచు ఆమార్కెటు కట్టటోటు మూడు మార్కెటుకట్ట యెత్తునన్నవనియు, మార్కెటులో 114 గదులుండవలెననియు యింక బయ్యున ఖర్చు పెట్టిన యెడల నూటికి 12 వంతున లాభము వచ్చుననియు చెప్పిరి.

కీ విషయమును చర్చ అగి స్థానమును, అంచనాను పాల్లమిటికి పంపుటను నూర్చి ఓటుకు పెట్టగా 15గురు అను కూలమును 18 గురు ప్రతికూలముగను వోట్లనిచ్చిరి.

ఈ సమయమున (6-40 కి) ఎలెక్షన్ల లెట్లు అగి పోగా సభ అగివేయబడినది.

మరల 15 గంటల నాటి మంగళవారము సమావేశమగును.

మురాదాబాదులో సంక్రొభము

హిందూమహమ్మదీయ కలతలు

18 వ తేదీ మధ్యాహ్నము మురాదాబాదులో హిందువులు మహమ్మదీయులను కొట్టుకొనిరి. దుకాణములు మూసివేయబడినవి. ఒకవయ్యనినూర్చి కేసువేయబడినది. ఆ కేసు రిచారములకు చాలమంది వచ్చుచున్నారు. 18 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు మహలానాయక్లీలో చాలమంది మహమ్మదీయులు హిందువులకు కొట్టిరి. అంతట సగరమున చాలవోట్ల కొట్టుటలు జరిగెను. “ఒక హిందూ ముఠా కాదు కొక మహమ్మదీయుడి సొమ్ము కాకడెను. అనుమహమ్మదీయుని యింటినుండి అతనిని పెడలగొట్టి అయింటిని హస్తగతముకొనుట కామము కాదు ప్రయత్నించెను. దానికలన హిందువులకును మహమ్మదీయులకును పెద్ద కొట్టుట జరిగినది. వారు దూరదూరముగా నిలిచి రాళ్లను విసరుకొనిరి గాన చాలమందికి దెబ్బలు తగులలేదు. 5 గురు హిందువులకును ఒక మహమ్మదీయునికిని స్వల్పముగా దెబ్బలు తగిలెను.” అని ఇల్లా మేజస్ట్రేటు ప్రకటించెను. ఒక దుకాణము దోచుకొనిరిరి తరిసింది. 18 మంది అరెస్టుచేసిరి. పెంజునే మేజస్ట్రేటు అచటికి గెను. అతడు రాగానే ప్రజలకు భయము కలిగి వారు మరల దుకాణములను తెరిచిరి. తగిన ఏర్పాటులు చేయబడినవి (అ. వెను)

క్రియంత సి. వి. రంగంకెట్టిగారు కల్నారు పీఠులను విచారించుటకు గాను 19 తేదీని శివారాజుగారిరంగుండి బయలుదేరినట్లు ఒకరు చెప్పుచున్నారు.

జానూరు మునిసిపాలిటీవారు లాటి వైద్యకాలముందు ఇన్-పేషంట్లను దీసికొని వద్దతివై ప్రభుత్వమువారు రికి500 ల గాంట్లు కొనిరి.

పెద్దోరు ఇల్లా దరికి తాలూకా తాళ్లూరు గ్రామమునకి 22-6-23 మొదలు యేనుదినములు “శ్రీరామ సప్తాహము” వాసికను జరుగును- తాళ్లూరు గోపాలకృష్ణదాసు.

ఏలూరు మేడలాటరీ ఆపబడుట
కృష్ణాడిస్ట్రిక్టు కలెక్టరు వారు 18-6-23 తేదీన యిచ్చిన తెలిగ్రాము ప్రకారము ఏలూరు మ్యునిసిపల్ నెం T/S 143 రు మేడలాటరీ ఆపబడినది.
పర్యవసానము ముందు ఈ పేరుద్వారానే తెలుపబడును.
(Sd) మాటూరి సర్వే శ ము,
ఏలూరు, కృష్ణాడిస్ట్రిక్టు.

(3)

శై
గ
గ
ము
ల
క

శంఖిప్రదన్:—పండిట్, మదరాసు.

Head office:—
CALCUTT

B. D. BERY & Co.,
8 Sembu Doss St., Madras.

522

Tegram 8: "BRAD."

41-08967-1-100, 1-100.

పాదములను నమింపఁ
 పొసఁగుదుఁడెదియో విశేష
 పాదముకాదుట పాదము
 కడఁగి చూడఁగొనఁజుట
 గుఱుచు దనువిష్టారంబునైదు
 రునామాత్రావంశబుడును
 ధాన్యరత్నంబును
 మామహానాథుని

అష్టతాంజనము

వసంత కుసుమాకరము

బసవరాజీయము
మహారోగ ప్రకరణము

419/6. పుట పదమేహమును సుప్రసిద్ధముగ తరతరములనుండి ఆర్యవైద్యులు ఉపయోగించుచున్నారు. ఇంకను కీయ, అశ్వత్థము, నిమ్మత్తున మొదలగు వ్యాధులతోగూడ మిక్కిలి అనుకూలము. బలవర్ధకము రక్తమును శుద్ధిజేయును. ఇందు శీతపూర్ణకము, బంగారము, ముల్లము, కంక భస్మము, కాంకిము, ఇత్యాది విలువల జ్వేషణములు గలవు. 20 మాత్రముల నీసా 1 టీక రూ 5.00 జ్వేషణముతో గూడ వర్ధకమును ఉపయోగించు విధానమును తెలుపబడును.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసి లిమిటెడ్

వనూలైన మూలధనము రూ 1,12,925-0-0 19 హాంబురోడ్డు, హాంబురోడ్డు పోస్టు-మదరాసు

నిర్వహించు కార్యదర్శి జ్వేషణముల పుట్టింపు. క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

(కాంక్షలు:— (1) నెం 4/185, హాంబురోడ్డు, మదరాసు. (2) 402, మింటుస్ట్రీటు జి.టి. నువ్వాడు. (3) హైకోర్టు, తిరుపతి.

మొదట:— దాదా అంబు కో, సోల్ ఏజెంట్లు, నెం 260, చెన్నామలాడికోడ్, జి.టి. మదరాసు.

THE MADRAS SIDDHA GURU AYURVEDIC PHARMACY.

THE PREMIER HOUSE FOR SASTRAIC MEDICINES.

A REAL BOON TO SUFFERING HUMANITY.

"Siddha Guru Makaradwaja"

A GUARANTEED AND INFALLIBLE REMEDY FOR ALL ACUTE AND CHRONIC DISEASES.

Siddha Guru Makaradwaja is one of the most powerful and principal alternative tonics of the Hindu Materia Medica. It is one of the costliest medicines and is compounded of reliable ingredients such as Gold, Silver, Pearl, Coral, Bhasmas and some rare herbs. If this is taken twice a day without any restriction of diet, it would strengthen the system which has debilitated and enervated by excess of sexual indulgence. Loss of memory, loss of vitality, sleeplessness, tremor of limbs, prematurely aged appearance, palpitation, indigestion, spermatorrhoea, anaemic look, impotency etc. will disappear. Further, this tones the digestive and respiratory organs, rouse the appetite, purifies the blood and thus invigorates the whole system, improves the memory and mental strength. In all these ways this serves the purpose of promoting happiness in man and helps procreation removing the condition of old age. This may be taken by both the sexes in any climate as a general tonic. A trial will convince the public.

PRICE PER PHIAL OF 60 DOSES Rs. 15-0-0 30 DOSES Rs 8 ONLY.

Apply to.—Sarvanananda Siddasramam.

Telegrams: "SIDDHA GURU"

W S 26 or 7

Post Box No. 1280, Madras

శుద్ధస్వ దేశి బెంగుళూరు మేలు పట్టుచీరలు 381

చిలకపచ్చ, పసుపుపచ్చ, కంకపండు, మేఘకర్ణము, ఎలుపు, రోహి, ఆకాశగర్జము, ఆరంజి, కాశీరంగు నెమలిరంగు మొదలగు రంగులతో సాదా పట్టుచీరలును, సరిగ్గ చేసిన పట్టుచీరలును మాకర్ష సిద్ధముగానున్నవి. ఇన్ని ఆర్డర్లైనను, పెద్దది అయినను మిక్కిలి జాగ్రత్తగా రక్షణమే సంపాదించును. తృప్తిలేనివో వాపసు తీసుకొని వైకము యిచ్చెదము. చాయను, శ్రేష్ఠకర్మ గ్యారంటీ యివ్వబడును. ఒకసారి మాతో చేరము చేసిచూచిన మా నమ్మకము మీకు తెలియును.

మాకం సుబ్బరాయశెట్టి అండు బ్రదర్స్,

పట్టుబిలి వర్తకులు, చాక్, బెంగుళూరు సిటీ.

చాకులు - తాళములు

మంగలికత్తులు.

అగ్రసాధనలచే చేయబడినవి. మేలయినవి వెంటనే భరణ క్యాటలాగును పంపియును.

వి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్ కట్టర్స్ ఆండ్ లాక్ మేకర్స్ etc.

8021 పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా) తెలంగాణ అడ్డం: "ఇండస్ట్రీస్" పెద్దాపురం.

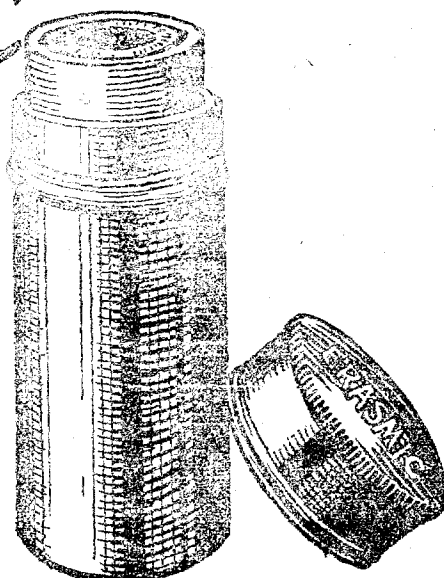
ERASMIC
Shaving
Stick.

Does not dry on the face. Its rich creamy lather helps the razor to give that close clean shave which is so desired.

BRITISH & BEST.

ERASMIC. Perfumers. LONDON. PARIS.

TO BE OBTAINED FROM ALL STORES & DEALERS.

దేవారోగ్యవిషయాభివృద్ధి
తేలుపు

కామేశాస్త్రమును

పుస్తకమును కవి, విని, చూచియుండురా లేదా,

ఇప్పుడే మాకు వ్రాసిన తపాలువగైరా ఖర్చులు లేకయే పంపెదము.

విశేషము:—

అతంతస్త్రిహ జ్వేషణాలయము

26 బ్రాజ్ఞే, మదరాసు.